

SIVIARI & TOTAAI

1/1999 - Aseistakieltäytyjäliitto ry

...
erustava kokous Suomi-Unkari seu
an kokoushuoneessa Merimiehenkat
2 A, Helsinki 17. 02. 1974 klo
4.00 alkaen. Läsnä 33 henkilöä,
joista 25 siviilipalvelusmiestä,

Neljännesvuosisata
antimilitaristista
toimintaa

Sivari & Totaali -lehti on Aseistakieltäytyjäliitto ry:n neljästi vuodessa julkaisema anti-militaristinen kulttuurilehti.

ISSN 1235-4406

Tilaukset: 80 mk/vuosi,
tili 800017 - 750541
Liiton jäsenille lehti on ilmainen.

TOIMITUS
Johanna Koskinen, päätoimittaja
Kaj Raninen, Jyrki Lappalainen
(etunimi.sukunimi@aseistakieltäytyjäliitto.fi)

materiaalia
tähän lehteen on toimitellut:
Kaj Raninen, Jyrki Lappalainen, Otso Kivekäs, Simo Hellsten, Tommi Taipale, Juha Keltti, Mikko Koskinen, TFF, Henri Hellen, Hans Hellen, Jani Koskinen, Pomierz / ACK, FNB-Puola, Mikko Mutikainen, WRI sekä muutama tuntemattomaksi jäänyt henkilö...

taitto & ulkoasu:
Jyrki Lappalainen

painopaikka:
Pyhäjokiseudun kirjapaino SLP oy, Oulainen 1999

Kaikki lehdentekoon kiinnostusta tuntevat voivat lähettää materiaalia julkaisuumme. Seuraava lehti ilmestyy maaliskuussa..

Toimitustyön kannalta olisi kätevintä, jos juttusi saapuisivat meille levykkeellä, mutta otamme toki myöskin vastaan käsin kirjoitettuja hengentuotoksia. Kuvittajille ohjenuorana olkoot se, että piirroksset on parasta taiteilla mustalla tussilla valkoiselle paperille, jotta painojälki olisi mahdollisimman hyvä.

Me toimituksessa katsomme oi-keudeksemme päättää julkaistavista jutuista ja tarvittaessa lyhentää niitä sekä korjata kieliooppi- ym. vihreitä.

Lehdessä esitetyt artikkelit eivät välttämättä vastaa kaikkien kirjoittajien tai toimituskunnan näkemyksiä. Kukin seisoo omien artikkeleidensa takana.

Sivari & Totaali on kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton Kultti ry:n jäsen

www.kultti.net

LAKKO 12.5. 1999

Tällä hetkellä vaikuttaa siltä, ettei siviilipalveluslain ongelmiin ole luvassa parannusta lähiaikoina (so. -vuosina) ilman toimintaa. Aseistakieltäytyjäliitto onkin päättänyt - sivareiden antaman palautteen perusteella - järjestää päivän mittaisen siviilipalvelusmiesten työnseisauksen keskiviikkona 12. toukokuuta. Päävaatimuksen ovat samat kuin marraskuussakin: lyhyempi palvelusaika, palvelupaikka- ja asumistilanne kuntoon ja vapautus aseellisista tehtävistä myös mahdollisen sodan

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO RY

AKL on vuonna 1974 perustettu nuorten rauhanjärjestö. Sillä on kaksi roolia: toisaalta se toimii aseistakieltäytyjien etujärjestönä, toisaalta se on kaikille avoin militarismiin vastainen järjestö. Sen jäseneksi voivat liittyä ja siinä toimia kaikki iästä tai sukupuolesta riippumatta.

AKL ei usko aseisiin perustuvaan turvallisuuteen. On väärä lähtökohta, että eri valtioiden ja niissä asuvien ihmisten intressit ovat vastakkaiset, että turvallisuus on turvallisuutta toisia valtioita, toisia ihmisiä vastaan. Toisten ihmisten tappaminen tai siihen valmistautuminen ei luo suojaa todellisia uhkia, esim. ympäristöongelmia tai köyhyyttä vastaan. Pikemminkin sota ja asevarustelu pahentavat näitä ongelmia tuhlaamalla niiden ratkaisemiseen kipeästi tarvittavia taloudellisia ja inhimillisiä voimavaroja. Ihmiskunta voi ratkaista olemassaoloon ja kotiplaneettaansa uhkaavat vaarat vain toimimalla yhdessä.

Aseisiin perustuvan turvallisuuden sijasta AKL haluaa omalta pieneltä osaltaan olla rakentamassa maailmaa, jossa vallitsee todellinen turvallisuus. Turvallisuus, joka ei perustu aseisiin,

vaan siihen, ettei kukaan enää tarvitse aseita. AKL:n toiminnan pohjana on kansainvälinen sodanvastustajien julistus: "Sota on rikos ihmiskuntaa vastaan. Siksi olen päättänyt olla tukematta minkäänlaista sotaa ja kamppailla sotien kaikkien syiden poistamiseksi". AKL näkee sotien syinä ihmisten välisen epätasa-arvon ja todellisten vaikutusmahdollisuuksien puutteen. Toisin sanoen se näkee sotien syynä rakenteellisen väkivallan, joka puolestaan luo väkivaltaisia rakenteita - armeijoita. Paitsi, että armeijat ovat tulosta rakenteellisesta väkivallasta, ne myös ylläpitävät sitä. Sen takia pidämmekin aseistakieltäytymistä ja antimilitarista toimintaa tärkeänä osana taistelussa oikeudenmukaisemman maailman puolesta.

Aseistakieltäytyjäliitto toimii siviilipalveluksen kehittämiseksi niin, että aseistakieltäytymisestä tulee varteenotettava vaihtoehto yhä useammalle asevelvolliselle, ja tukee totaali-kieltäytymistä.

Aseistakieltäytyjäliitto tuomit- väkivallan Kosovos-

Aseistakieltäytyjäliitto ry tuomitsee kaikkien osapuolien väkivallan Kosovon konfliktissa. NATO:n ilmaiskut Jugoslaviaan eivät merkitse alueen ristiriitojen ratkaisemista; päinvastoin ne saattavat pahimmassa tapauksessa johtaa serbien kostohyökkäyksiin Kosovon albaaniväestöä vastaan, Jugoslavian hallituksen aseman vahvistumiseen maan sisällä (kuten näyttää käyneen useaan otteeseen ilmahyökkäysten kohteeksi joutuneessa Irakissa) sekä konfliktin leviämiseen naapurimaihin: Jugoslavian pohjoinen naapurimaa Unkari liittyi hiljattain NATO:n jäseneksi ja eteläiseen naapurimaahan Makedoniaan on viime viikkoina sijoitettu huomattavia sotilasliiton joukkoja.

Väkivallan sijaan konfliktiin tulisi etsiä ratkaisua uusien, monenkeskisten rauhanneuvottelujen avulla, joiden tarkoituksena on oltava kaikkia

osapuolia tyydyttävän ratkaisun etsiminen. Mikäli 30.000 NATO:n sotilaan sijoittaminen Kosovoon on ollut ehdoton este neuvotteluratkaisun saavuttamiselle, tästä operaatiosta on luonnollisesti luovuttava - aselepo ja väkivaltaisuuksien loppuminen lienee turvattavissa pienimuotoisemmallaakin, esim. ETYJ:n tai YK:n puitteissa toteutettavalla väkivallattomalla interventtiolla.

Kosovon albaaniväestö kävi 80-luvun lopulta alkaen erittäin laajaa väkivallatonta vastarintakampanjaa Jugoslavian hallituksen sortopolitiikkaa vastaan - tähän kuului mm. omien rinnakaisten terveydenhuolto- ja koulutusjärjestelmien rakentaminen. Mikäli kansainvälisen yhteisön toiminnan motiivina todellakin on konfliktin ratkaiseminen, miksei tilanteeseen puututtu tuolloin esim. lähettämällä alueelle

huomattava määrä ETYJ:n tai YK:n tarkkailijoita - ja edistämällä alueella elävien ihmisten keskinäistä vuoropuhelua.

Ulkomaailman toiminta Kosovon kriisin yhteydessä on muistuttanut suuresti tapahtuma aikaisemmissa ex-Jugoslavian alueen konflikteissa: tapahtumiin puututaan vasta kun ne ovat riistäytyneet avoimeksi väkivallaksi ja tällöin esitellään ainoaksi toimintamalliksi sotilaallinen väkivalta - vaikka erityisesti Kosovossa tilanteen kärjistyminen ei voine sanoa tulleen yllätyksenä kenellekään. Onko kyseessä todellakin kansainvälisen yhteisön täydellinen kyvyttömyys toimia konfliktien ennaltaehkäisemiseksi vai onko kyvyttömyys ehkä tarkoituksellista; onko taustalla mahdollisesti tarkoitushakuinen, kyyninen pyrkimys NATO:n arvovallan kasvattamiseksi, liitto ihmettelee.

UUSIA PALVELUPAIKKOJA ASETUKSEEN

22 uutta yleishyödyllistä yksityisoikeudellista yhteisöä hyväksyttiin siviilipalveluslaitoksiksi presidentin esittelyssä perjantaina 12. helmikuussa. Muutoksen jälkeen yksityisiä palvelupaikkoja on mainittu siviilipalvelusasetuksessa kaikkiaan 75.

Yksityisoikeudellisten palvelupaikkojen hyväksyminen näyttääsi muuttuneen hieman jouhevamaksi, sillä noin vuosi sitten hyväksyttiin myös yli 20 palvelupaikan nippu. Muutos johtuu ilmeisesti lähinnä puolustushallinnon löystyneestä asenteesta: se ei enää vastusta ehdottomasti kaikkia uusia tarjokkaita.

Hieman joustavampaa menettelyä voi pitää vähintäänkin aiheellisenä, sillä vuoden -92 alusta vuoden

-97 loppuun asetukseen lisättiin uusia palvelupaikkoja vain kolmeen otteeseen - ja yhteensä alle 30, vaikka Siviilipalvelusasiain neuvottelukunnan kelpoissiksi katsomia hakijoita oli tuolloin hyvinkin kolminumeroinen määrä. Ja tämä siis tapahtui vuosina, joina palvelupaikkatilanne heikkeni koko ajan.

Vaikkei hakijoiden enää tarvitsekaan odottaa päätöstä yli kolmea vuotta kuten pahimmillaan on tapahtunut, saattaa hakemuksen käsittelyyn mennä edelleen vuoden päivät. Palvelupaikkatilanteen parantamiseksi olisikin tärkeää siirtää yksityisoikeudellisten paikkojen hyväksyminen asetuksesta työministeriölle, kuten on ollut jo pitkään julkisoikeudellisten paikkojen suhteen.

KOSOVO

Kosovon kriisi koskettaa kymmeniä tuhansia siviilejä Balkanilla. Punainen Risti auttaa hätään joutuneita, kodeistaan pakenevia ja eniten apua tarvitsevia ihmisiä. Auta Punaista Ristiä auttamaan.

Suomen Punainen Risti

Katastrofirahasto

Merita 221918-68000, Leonia 800019-225005, muut pankit 9200. Merkintä "Balkan".
Tai soita 9700 7702 (29,80 mk/puhelu + ppm). Internet-lahjoitukset: www.redcross.fi

POMMITUKSET - RISTIRIIDAS - "HUMANITAARISTEN SYIDEN" KANSSA

"Presidentti Clinton, EU ja muut lännen johtajat ja tiedotusvälineet oikeuttavat NATOn epäviisaan, tarkoituksiaan vastaan kääntytävän ja laittoman itsenäisen Jugoslavian pommittamisen viittaamalla humanitaarisiin syihin. Ilmaiskut palvelevat oletettavasti etnisten puhdistusten, joukkomurhien ja pakolaisvirtojen lopettamisen puolesta ja estävät viattomien lasten ja naisten murhaamisen. Diplomaattisesti sanottuna tämä on mainos-toimistotarinaa. Pommittukset johtavat siihen, mikä niiden on tarkoitus estää", sanoo tri Jan Öberg, TFF:n johtaja, heti pommittusten alkamisen jälkeen. Öbergin mukaan tältä argumentilta puuttuu uskottavuus seuraavista syistä:

"Se ei ehkäise väkivaltaa

Miksei länsi tehnyt yhtään mitään ennen kuin kriisi muuttui väkivaltaiseksi? Oli useita mahdollisuuksia saavuttaa neuvotelturatkaisu. Esimerkiksi TFF on esittänyt vuodesta 1992 lähtien lukuisia toimintavaihtoehtoja, jotka olisivat saattaneet ehkäistä viimeksi kuluneen vuoden aikana näkemämme väkivallan ja murhaamisen. Yhdestäkään toisesta konfliktista ei ole tullut näin paljon ennakkovaroituksia ja yhdenkään kohdalla ei ole tehty näin vähän ennaltaehkäisevää diplomatiaa. Kosovon katastrofi on ollut yksi kaikkein helpoimmin ennustettavista. On älyllistä hölynpölyä väittää, että kaikkea muuta on koikeiltu ja NATOn pommittukset ovat ainoa jäljellä oleva vaihtoehto.

Naton pommittukset ovat tehneet humanitaarisen työn mahdottomaksi

Naton ilmaiskuu-uhkan välittömänä seurauksena ETYJn tarkkailijat oli pakko vetää alueelta ja melkein kaikki humanitaariset järjestöt ovat lähteneet suojellakseen henkilökuntaansa. Makedoniaan pakenee yhä useampia pakolaisia. Kun tapahtumia on todistamassa entistä vähemmän korvia ja silmiä, kaikki osapuolet - mukaan lukien NATO - ovat vapaampia

tappamaan.

Tämän jälkeen serbit ja albaanit vihaavat toisiaan (enemmän)

NATOn pommittukset ymmärtetään rangaistuksena serbeille ja selkeänä tukena kovalinjaisille albaaneille. Serbit kokevat, että albaaniosapuoli kutsui tämän helvetin heidän päälleen. Niinpä vähäininkin toivo siitä, että serbit ja albaanit elävät rauhassa ja keskinäisessä luottamuksessa joskus näköpiirissä olevassa tulevaisuudessa, on nyt kadonnut. Vihan kylväminen on humanitaarisen toiminnan vastakohta.

Paljon useammat kuolevat muissa konflikteissa ilman "humanitaarisia ongelmia"

Kosovon sota on aiheuttanut n. 2.000 ihmisen kuoleman viimeksi kuluneen vuoden aikana. Se on vakavaa, jokainen ihmiselämä on pyhä. Kuitenkaan kansainvälinen yhteisö EI ole tehnyt väliintuloa, kun 80.000 ihmistä on tapettu Algeriassa, ehkä 10.000 Etiopian ja Eritrean sodassa muutaman viimeksi kuluneen viikon aikana, 820.000 Ruandassa viimeisten viiden vuoden aikana. 1.500.000 Sudanissa viimeisten 15 vuoden aikana; yli miljoona ihmistä on kuollut Irakin vastausten talouspakotteiden johdosta, ehkä jopa 500.000 on kuollut Burmassa vuoden 1948 jälkeen.

Maailman todellisiin humanitaarisiin ongelmiin ei kiinnitetä huomiota

Noin 100.000 ihmistä kuolee JOKA PÄIVÄ ympäri maailmaa - ei sotien takia, vaan koska heiltä puuttuu veden, vaatteiden, suojapaikan, ruoan, lääkkeiden kaltaisia perustarpeita. 100 miljoonalla ihmisellä ei ole kotia; maailmassa on noin 40 miljoonaa pakolaista: 70 kolmannen maailman maassa on alempi elintaso kuin 30 vuotta sitten; vähintään 800 miljoonaa ihmistä menee nukkumaan nälkäisenä. Jos tämä muutetaan rahaksi, murto-osa maailman varustelumenoista riittäisi helpottamaan

näitä kärsimyksiä.

Ainaa on rahaa aseisiin, muttei ihmisille
Maailman yhteenlasketut sotilasmenot - joista NATO muodostaa suurimman osan - vastaavat suurin piirtein maailman väestön köyhemmän puolikkaan yhteenlaskettuja tuloja. Pentagon käyttää yksin 20 kertaa enemmän kuin YK:n koko budjetti. Ja YK - maailman tärkein humanitaarinen järjestö - on syytetty täysin syrjään Ko-sovon konfliktissa ja, näinä samoina päivinä, pakotettu lähtemään Makedoniasta. Koska tiedotusvälineet alkavat kysyä, kuinka paljon tämän tyyppinen "rauhan" tekeminen maksaa - ja mitä samalla summalla voitaisiin saada aikaan, jos se käytettäisiin todelliseen auttamiseen ja rauhantekemiseen.

Jugoslaviassa on ollut pitkään suurempia humanitaarisia ongelmia

250.000 ihmistä on tällä hetkellä kodittomina Kosovossa tai pakolaisina Makedoniassa - n. 10% Kosovon serbeistä ja 10% Kosovon albaaneista. He tarvitsevat varmasti apua. Mutta niin tarvitsevat myös ne 650.000 useimmiten serbialaista pakolaista (UNHCR:n mukaan), jotka ovat paenneet Kroatiasta, Bosniasta ja muualta ex-Jugoslavian hajoamisen aikana - noin puolet heistä Kroatian etnisissä puhdistuksissa 1995. Kyseessä on Euroopan suurin pakolaisongelma - johon ei juurikaan kiinnitetä huomiota.

Sanktiot luovat humanitaarisia ongelmia

Miksi länsi on ylläpitänyt erilaisia sanktioita Jugoslavinain kansaa kohtaan vuodesta 1991 alkaen? Valtaosa jugoslavalaisista kärsii niiden seurauksista tavalla tai toisella, eivät vähiten sairaat ja eläkeläiset. He ja kaikki muut tukevat presidentti Milosevicia tässä kriisissä.

Onko retoriikan tarkoitus vakuuttaa naisia?

Tällaisen militaristisen politiikan pukemisella "pehmeään" humanitaariseen verhoon yritetään luultavasti vedota naisiin; sotilaiden ja lentäjien vaimoihin ja äiteihin sekä amerikkalaisten yleiseen "tehdään hyvää"-mielipiteeseen. Mutta uskovatko he sitä yhä, kun uhrien määrä alkaa nousta?

Tri Öberg sanoo: "Ajatuksemme ovat TFF:n ystävien ja yhteistyökumppanien luona; serbien, albaanien, makedonialaisten ja kaikkien alueella elävien viattomien, hyväsydämisten ihmisten, jotka jotka joutuvat jälleen kerran maksamaan heidän omien johtajiensa ja kansainvälisen yhteisön johtajien "politiikan" ja valtapeliennin hinnan. Myöskään NATOn jäsenmaiden kansalaisia ei kuunneltu. Niinpä vedän tästä B-52 -humanitaarisuudesta seuraavat johtopäätökset," sanoo tri Öberg:

1) Humanitaariset ongelmat ovat hymyilevän läntisen krokotiilin retoriikkaa. Kyseessä on joko tarkoituksellinen disinformaatio tai epätodelliseen analyysiin perustuva mielipide. EI ole maailmanlaajuisia poliittista tahtoa tehdä jotakin humanitaaristen ongelmien ratkaisemiseksi siellä, missä niitä todella on.

2) Kosovossa otamme riskin, että pienestä sodasta tulee suuri sota, joka luo kymmenkertaisesti suuremman humanitaarisen katastrofin

3) Näyttää siltä, että ainoat humanitaariset ongelmat joille on poliittista tahtoa tehdä jotain, ovat ne jotka vaikuttavat sopivilta NATOn keinoilla hoidettaviksi - lyhyesti sanottuna, kysymyksessä on huijaus.

4) Kuinka ihana maailmamme olisikaan, jos maailman voimakkain kansakunta, sen presidentti ja sen liittolaiset OLISIVAT päättäväisiä TEKEMÄÄN JOTAKIN lievittääkseen kärsimyksiä maailmassa.

5) Tällä hetkellä yhdistelmä heidän rajallista luovuuttaan, rajoittama-

SANOMALEHTIKATSAUS

*Helsingin Sanomien sunnuntaisivujen ykösjuttuna julkaistiin 24.1 Saska Snellmanin laaja kirjoitus "Ei armoa sivareille". Artikkelissa käsitellään sivareiden palvelusaikaa lähinnä totaali kieltäytymisen ja totaalien määrän lisääntymisen kannalta. Kaikkiaan varsin hyvän jutun ehkäpä mielenkiintoisin osa on sen lopussa, kun Snellman haastattelee eri asiantuntijoita selvittääkseen, onko uusien palvelusaikojen mukainen varusmieh palvelu todella aikaisempaa rasittavampaa. Tämähän oli puolustushallinnon keskeinen peruste sivarin lyhentymättömyydelle.

Rasittavuusväitteet eivät tietenkään perustuneet minkäänlaisiin selvityksiin - sellaisia ei kai ole tehty vielääkään - ja Snellmanin haastateltujen asiantuntijoiden lausunnot eivät viittaa siihen, että ne olisivat paikkansapitäviä. Varusmiesliiton puheenjohtajan Marcus Rantalan mukaan "ne, jotka palvelevat kuusi kuukautta, ovat olleet ihan saman määrän lomilla kuin aikaisemmin kahdeksan kuukauden miehet, eikä metsäkeikkojakaan ole ollut entistä enempää". Armeijan terveydenhuolto taas aloitti heinäkuussa tehostetun rasitusmurtumien seurannan, mutta näissäkään tilastoissa ei ole nähtävissä nousua uusien

palvelusaikojen myötä.

*Sivarilain eduskuntakäsittelyn aikaan viime syksynä muutamissa maakuntalehdissä julkaistiin uutisia, joiden mukaan siviilipalvelukseen hakevien määrä olisi kääntynyt selvään laskuun

uusien varusmiespalvelusaikojen astuttua voimaan. Turun Sanomien 17.11.-98 mukaan "työministeriön ja pääesikunnan arvion mukaan siviilipalvelukseen hakee tänä vuonna korkeintaan 2.100-2.200 miestä".

Pääesikunnan asevelvollisuusosaston päällikkö Leo Kotilainen lausui TS:n haastattelussa, että lasku kertoo siviilipalvelusmiesten vakaumuksesta: "Läheskään kaikki eivät mene siviilipalvelukseen lain määräämin perustein, jotka ovat syvä vakaumus tai uskonnolliset syyt. Nyt onkin syytä odottaa, että näiden kepillä jättä koettelevien määrä vähenee ja he menevät sinne minne kuuluvatkin eli sotaväkeen." Väitteeseen yhtyi työministeriön Heidi Nummela ("todellisen vakaumuksen perusteella siviilipalvelukseen hakeutuvien määrä vastaa hyvin pientä osaa ikäluokasta. Kyllä vähennys kulminoituu lyhyempään palvelusaikaan").

Ilmeisesti lyhyempään palvelusaikaan on kuitenkin kulminoitunut jotakin muuta, sillä työministeriön helmikuuisessa vastauksessa palveluspaikkatilannetta koskevaan eduskuntakysymykseen tulee esille, että vuonna -98 siviiriin hakeutui n. 2.500 asevelvollisuutta.

Keltille kenkää...

Juha Keltin luento aseistakieltäytymisen historiasta poistettiin Lapinjärven siviilipalveluskeskuksen ohjelmasta vuodenvaihteessa. Aseistakieltäytymisen historiasta sivareille toki kerrotaan edelleen, mutta tänä vuonna luennon ovat pitäneet muut henkilöt, ensimmäisellä kurssilla keskuksen johtaja Eero Soinio. Tällä hetkellä sivarikursseilla ei käy lainkaan AKL:n luennoitsijaa.

Aseistakieltäytyjäliitolla ei ole tietoa, mistä Keltin "hyllytys" johtuu. Liitto kuitenkin epäilee, että se saattaa liittyä Keltin keskuksen toimintaa kohtaan muutaman myöhästymisen takia lähes puoleksi vuodeksi linnasta tuomitun savonlinnalaisen sivarin tapauksessa esittämään kritiikkiin. Työministeriön ylitarkastaja Heidi Nummela vihjailee Aamulehdessä 19. tammikuuta, että syynä on ollut luentojen taso ("opetuksen tasoa valvotaan, ja luennoitsijoiden vaihtuminen on luonnollinen asia"). AKL:n tietojen mukaan Keltti on kuitenkin kuulunut keskuksen suosituimpiin luennoitsijoihin.

*"Siviilipalvelusmiehen oppaan" kurinpitoa käsittelevässä luvussa on aikaisemmin mainittu Aseistakieltäytyjäliitto oikeusaputoimistojen ja yksityisten asianajo- ja lakiasiantuntijoiden rinnalla paikkana, josta sivarit voivat saada apua "oikeudellisissa asioissa". Hiljattain ilmeisesti uudessa painoksessa AKL:a ei kuiten-

kaan enää mainita.

AKL tiedusteli muutoksen syytä, ja vastauksessaan ministeriö ilmoittaa, että "juridista apua on toki saatavissa myös lukuisista muista paikoista, mm. takuusäätiö, velkaneuvojat, rikosuhripäivystys. Oppaaseen ei ole kuitenkaan sen yleisluontoisuuden vuoksi otettu mainintaa myöskään näistä ja vastaavista muista instansseista. Siviilipalvelusmiesten etujärjestönä toimii myös Siviilipalvelusyhdistys ry... Myöskään ao. yhdistystä ei ole kuitenkaan mainittu oppaan tässä (eikä muussakaan) kohdassa.

Liitto uskoo kuitenkin omaavansa runsaan kokemuksensa johdosta useimpia muita juridista apua tarjoavia paikkoja paremman asiantuntemuksen siviilipalvelukseen liittyvissä oikeudellisissa asioissa, joten muutosta ei voida pitää ainakaan siviilipalvelusmiesten oikeusturvan

kannalta perusteltuna. Siviilipalvelusyhdistyksellä taas ei AKL:n käsityksen mukaan juurikaan ole ollut toimintaa.

Siviilipalveluk-

Kaj Raninen

ONGELMIA

Siviilipalvelusjärjestelmän epäkohdista alkuvuonna käyty keskustelu on tuonut esille joitakin varsin kummallisia, ellei peräti huolestuttavia viranomaisnäkemysten sivarin kehittämistarpeista. Keskustelun käynnistäjänä toimi AKL:n 15.1 lähettämä lehdistötiedote. Tiedotteessa liitto vaati työministeriötä ryhtymään välittömästi toimenpiteisiin palveluspaikkatilanteen parantamiseksi ja siviilipalvelukseen hakeutuvien ja sen suorittamisen määrän tasapainottamiseksi pitkällä aikavälillä - siviiriinhan on vuodesta -92 alkaen hakeutunut jokaisena vuonna enemmän asevelvollisia kuin sen suorittamisen on aloittanut. Lisäksi tiedotteessa puututtiin AKL:n tietoon tullesiiin epäkohtiin viikonloppuruokailun järjestämisessä keskuksessa ja epäiltiin, että keskus joutuu todellisiin ongelmiin ruokailun järjestämisessä ylipäätäänkin tämän vuoden toisen palvelukseenastumiserän saavuttua keskukseseen 18. tammikuuta.

Viimeksi mainitun kohdalla pelot eivät osoittautuneet täysin aiheellisiksi; johtuen osittain siitä, että ruokailun sujuvuuteen kiinnitettiin keskuksessa erityistä huomiota asian herättämän julkisenkin huomion johdosta, osittain taas siitä, että vuoden toinen palvelukseen-astumiserä oli lopulta normaalikokoinen (n. 90 miestä) vastoin keskuksessa edellisellä viikolla liikkunutta yleistä tietoa, jonka mukaan tulossa olisi normaalia suurempi erä. Liitto tarkoituskin 15.1 lähettämänsä tiedotteen informaatiota näiltä osin 20.1 järjestetyssä lehdistötilaisuudessa, jossa puhui kaksi sivarikeskuksen legioonalaista, sekä seuraavana päivänä lähetyssä tiedotteessa.

Siviilipalveluksen ongelmiin puututtiin myös Ulla Anttilan (vihr.) ja 20 muun kansanedustajan 19.1 jättämässä eduskuntakysymyksessä. Kysymyksessä viitattiin palveluspaikkatilanteeseen, palvelukseen kutsuttavien määrän (joka on vuodesta 1992 alkaen ollut pienempi kuin palvelukseen hakeutuvien määrä ja tilanteeseen keskuksessa). Vaan miten työministeriö vastasikaan?

Sivarikeskuksen tilanne

Aseistakieltäytyjäliitto jätti 12. tammikuuta työministeriölle selvityspyynnön viikonloppuruokailun järjestämisestä sivarikeskuksessa. Keskuksessa viikonloppuisin oleville sivareille tarjottiin vain yhteen ateriaan Lapinjärven linja-autoaseman baarissa oikeutta ruokakuponki päivää kohden sekä eväspussi, mitä tuskin saat- taan pitää työministeriön määräyksen mukaisena. Lisäksi yli kolmen kilometrin kävelymatkan päässä keskukselta sijaitsevassa baarissa ei ollut tarjolla lainkaan kasvisruokavaihtoehtoa. Myös perjantairuokailun järjestämisen epäkohtiin puututtiin: perjantain ainoa lämmin ateria tarjotaan niin myöhään, etteivät useimmat keskukselta viikonlopuksi pois lähtevät ehdi sitä nauttimaan.

Työministeriön vastasi selvityspyynnöön 28.1. Tulosyksikön päällikön Matti Iksen ja ylitarkastaja Heidi Nummelan allekirjoittaman vastauksen mukaan viikonloppuruokailun järjestäminen keskuksessa oli säädösten mukainen. Perjantairuokailussa kysymys oli ministeriön mukaan taas "valintatilanteesta" lounaan ja bussial-

Siviilipalveluksen yleiset ongelmat

Aseistakieltäytyjäliiton näkemysten mukaan yksinkertaisin tapa parantaa palveluspaikkatilannetta olisi hyödyntää nykyistä tehokkaammin yleishyödyllisten palveluspaikkojen kiinnostusta sivarityö-voimaa kohtaan. Tilannetta parantaisi myös sivarin palveluspaikalle aiheuttamien kustannusten alentaminen; ensisijaisesti siirtämällä asumiskustannukset pois palveluspaikoilta. Vielä toisaaksyynä työministeriö tuntui olevan samaa mieltä ainakin yksityisoikeudellisten yhteisöjen hyväksymiskäytännön helpottamisesta, vaan eipä ole enää.

Vastauksessaan kansanedustajien kysymyksiin työministeri Liisa Jaakonsaari sanoo, että työministeriö pyrkii helpottamaan palveluspaikkatilannetta "vuosittaisilla asetuksetmuutoksilla". Onkin totta, että yksityisoikeudellisten palveluspaikkojen hyväksyminen on muuttunut joustavammaksi. Asetukseen on hyväksytty yli 20 uutta yksityistä paikkaa jo kahtena vuonna peräkkäin ja tänä vuonna asetuksetmuutos

noudatti ensimmäistä kertaa asiaa valmistelevalle Siviilipalvelusasiain neuvottelukunnan (SPANK) eri hakijoista antamia lausuntoja - aikaisemminhan SPANK:n puoltamistakin hakijoista on hyväksytty vain ilmeisen sattumanvaraisesti valikoitu pieni vähemmistö. Silti yksityisoikeudellisen yhteisön hakemuksen käsittelyyn saattaa edelleen mennä pahimmillaan yli vuosi, joten vaatimus yksityisten paikkojen hyväksymisen siirtämisestä siviilipalvelusasetuksesta työministeriön päätettäväksi on edelleen tärkeä.

Osavastuun palveluspaikkatilanteen heikkoudesta ministeri kaataa myös sivareiden niskaan: "Työ-ministeriö saattaa myös siviilipalvelusasiain neuvottelukunnan keskusteluun ja harkittavaksi palveluspaikkoihin määräämiskäytännön edelleen tiukentamista. Keskuksessa on edelleenkin toistuvasti vapaita palveluspaikkoja, joihin ei saada sijoitettua siviilipalvelusmiehiä joko työn luonteen (mm. vanhus- ja vammaistyö) tai palveluspaikan syrjäisen sijainnin vuoksi." Tätä syytöstä voinee pitää varsin tärkeänä tilanteessa, jossa siviilipalvelusjärjestelmän pystyissä

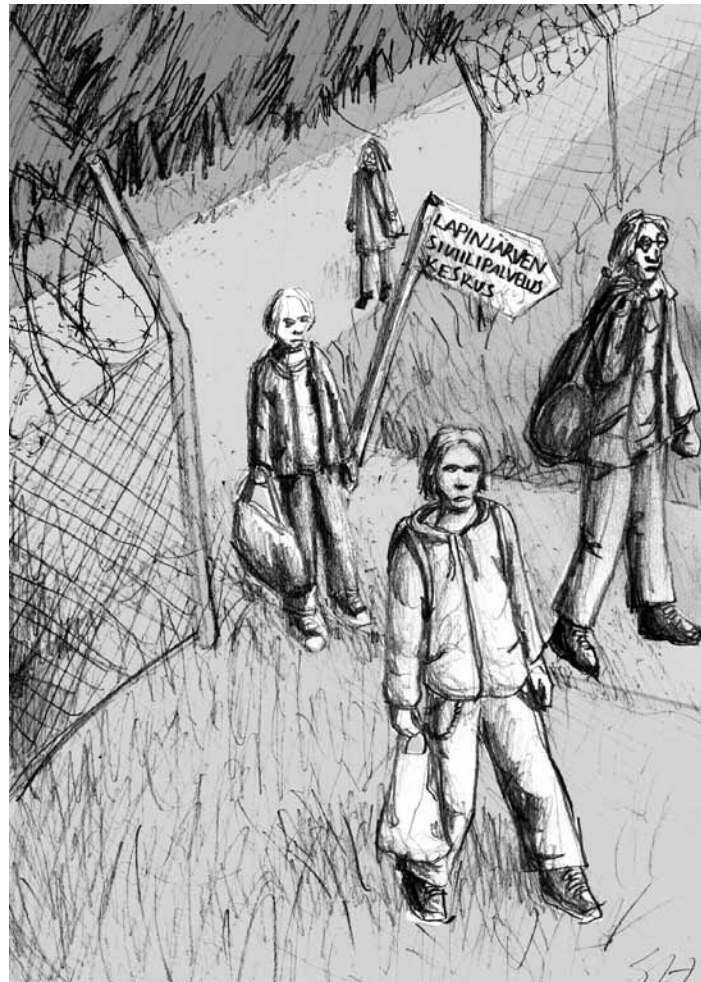
pysyminen on täysin riippuvainen sivareiden aktiivisuudesta hankkia itselleen palveluspaikkoja, ts. tehdä lain mukaan viranomaisille kuuluvaa työtä.

Jaakonsaaren mielestä ei ole myöskään syytä lisätä palvelukseen vuosittain kutsuttavien määrää: "Vuosittain koulutettavien siviilipalvelusmiesten määrä (v. 1998 n. 1.700, v. 1999 tavoitteen mukaan 1.750-1.800) on riittävä." Viime vuonna siviilipalvelukseen hakeutui n. 2.500 asevelvollista. Todellisuudessa palvelukseen hakevien ja sen aloittavien erotus ei ole noin suuri, koska vuosittain useampi siviilipalvelukseen hakenutta saa vapautuksen tai siirtyä asevelvolliseen palvelukseen. Sen sijaan lykkäysten myöntämisessä kysymys on vain ongelman siirtämisestä, ei sen ratkaisemisesta. Kaiken kaikkiaan ministeriön näkemys koulutettavien määrän riittävydestä on varsin kummallinen, varsinkin kun tilanne on ollut samankaltainen ja "sivarisuma" kasvanut vuodesta 1992 alkaen.

Käsitelleessään siviilipalveluslain muutoksia viime vuoden syksyllä eduskunnan työasiainvaliokunta puuttui sivareiden asumiskustannusten korvaamiseen ilmoittaen "pitävänsä tärkeänä", että työministeriö selvittää yhteistyötahojen kanssa nykyisen asumistilanteen ja korjaa asumisolojen epäkohdat "asumiskorvausjär-jestelmää kehittämällä". AKL:lla ei ole tietoa, minkälaisiin toimenpiteisiin ministeriö on tämän johdosta ryhtynyt, mutta työministeriön ylitarkastaja Heidi Nummela mainitsee Aamulehdessä (19.1), että ministeriö joutuu puuttumaan majoitusasioihin muutaman kerran vuodessa.

AKL: on tulevien asiaa koskevien yhteydenottojen ja kyselyjen perusteella Nummelan lausumaa voi pitää melko tyrmistyttävänä. Tarkkaa tietoa siitä, kuinka yleisiä laiminlyönnit majoituksen järjestämisessä ovat ei ole, sillä asiaa on viimeksi selvitetty tietäkösemme vuonna 1994. Tuolloin tehdyn kyselyn mukaan noin puolet palveluspaikoista syöllisty pienempiin tai suurempiin laiminlyönteihin majoituksen järjestämisessä..

kataulujen välillä. Asiasisältöäkin enemmän vastauksessa oudokutti eriskummallisen ylimielinen, lopussa puhtaaksi vittuiluksi muuttuva tyyli, jolla se oli kirjoitettu: "Työministeriö toivoo, että asiaväitteiden osalta keskustelua voitaisiin käydä jatkossa oikean ja tarkastetun informaation valossa. Ainakin silloin kun kyse on asiaongelmista eikä pelkistä

mielipiteistä, työministeriö pitää myös lopputuloksen kannalta suositeltavampana keskustelufoorumina esim. siviilipalvelusasiain neuvottelukuntaa tai neuvotteluja keskuksen ja työministeriön kanssa kuin yleisönosastoa" yms.

Ministeriön vastaus sisälsi muutamia paikkansapitämättömiä ja epätarkkoja tietoja. Siinä väitettiin, että mainituissa baarissa olisi ollut tarjolla myös kasvisruokaa, mutta kukaan siviilipalvelusmiestä ei ole sitä pyytänyt, mikä on ilmeisen yksiselitteisesti paikkansapitämätön väite. Myös ministeriön tiedot sivareille an-

nettavan viikonlopun ruokapussin sisällöstä olivat joissakin suhteissa vääriä. Lisäksi ministeriön mainitsema "valintatilanne" ruokailun ja bussiaikataulujen välillä on vähintäänkin manipuloitu valintatilanne: Lapinjärveltä lähtee Kouvolaan ja Helsinkiin reittibussi juuri ennen lounaan tarjoamista; samaan aikaan lähtee sivarikeskuksen pihaan myös ylimääräinen, vain si-

on parantunut, sillä Lapinjärven sivarikeskuksen suhtautuminen oman aikaisemman menettelynsä laillisuuteen osoittautui kriittisemmäksi kuin ministeriön, ja tilannetta korjattiin tammi-helmikuun vaihteessa: nykyisin keskuksessa viikonloppuna olevat sivarit saavat päivää kohti kaksi ruokakupongia, lisäksi kupongilla saanee nykyisin myös kasvisruokaa.

Samansisältöinen oli ministeriön vastaus myös kansanedustajien kysymyksen Lapinjärveä koskevaan osaan - vittuili toki pois lukien. Ministeriön mukaan ruokailun kan-sanedustajien "siviilipalveluskeskuksen toimintaa ja siviilipalvelusmiesten määrää koskevat väitteet poikkeavat olennaisilta osin keskuksen ja työministeriön tilastoista". Tällaisia merkittäviä eroja olivat se, että legioonalaisten lukumäärä oli tammikuun puolivälissä keskuksen tilastojen mukaan 42 eikä reilut 50 kuten kysymyksessä mainittiin sekä kansanedustajien kysymyksissä ollut virheelliseksi osoittautunut ennakkotieto 18. tammikuuta palvelukseen astuneen erän koosta. Muulla tavoin legioonalaisiongelmaa ei vastauksessa kommentoida.

Eduskuntakysymyksessä viitattiin myös keskukselta kuuluneisiin tietoihin, joiden mukaan keskus oli yrittänyt patistella legioonan jääneitä hakemaan lykkäystä ja tällä tavoin siirtämään palveluspaikkaongelmaa tulevaisuuteen. Tätä tietoa ministeriö ei varsinaisesti kommentoi; vastauksessa ilmoitetaan vain, että "siviilipalvelusmiesten lykkäyshakemusten samoin kuin HSL-lomien käsittely perustuu vapaaehtoiseen hakuksiin", niinkuin lain mukainen tilanne tietysti olisikin.

Jonkun mielestä ruokailun järjestämisen kaltaisiin epäkohtiin puuttuminen saattaa tietysti olla pikkuasioiden parissa näpertelemistä. Laiminlyöntien kohteeksi joutuville sivareille kysymys tuskin kuitenkaan on pikkuasioista. Ja sivareiden oikeuksiin kohdistuvat loukkaukset ovat edelleen niin yleisiä, että niihin on syytä puuttua voimakkaasti - erityisesti kun kyseessä on siviilipalveluskeskus, jonka tehtäviin kuuluu myös

vareita kuljettava auto Helsinkiin. Seuraavat linja-autot taas lähtevät vasta muutaman tunnin kuluttua. Tilanne olisi helposti parannettavissa joko tarjoamalla lounas heti perjantain luontojen päätyttyä, lykkäämällä ylimääräisen linja-auton lähtöaikaa puolisen tuntia tai maksamalla sivareille asianmukainen ruokarahat.

Näin ollen liitto toimitti työministeriölle lausunnon, jossa puututtiin työministeriön vastauksen puutteellisuksiin ja esitettiin niihin yksinkertaisia parannuskeinoja. Tätä ministeriö ei kuitenkaan enää noteerannut. Silti tilanne

69 lautasellista puuroa

14.3.1999 Henri Hellén

Nyt, kun lyhyestä tuomiostani on tullut jo puolet täyteen voisin hieman kertoa millaista täällä Seutulassa, Helsingin työsiirtolassa on istua tuomiota totaalikieltäytymisestä. Päällimmäisenä tuntemuksena mielessäni on, että aika on kulunut yllättävän nopeasti, eikä täällä oleminen ole tuntunut mitenkään kovin epämiellyttävältä. Oikeastaan täällä olo ei tunnu paljon miltään enkä usko, että tämä muuttaa minua ihmisenä millään lailla.

Olin aloittanut talvella -96 varusmiespalvelukseni suorittamisen epävarmana haluaisinko kuitenkin suorittaa sitä loppuun. Lopulta pitkän jatkailun jälkeen, oltuani muutaman päivän Helsingissä keskussotilassairaalassa, jolloin saatoin rauhassa miettiä asioita, päädyin lopettamisen kannalle. Niinpä varuskuntaan palaamisen sijasta lähdin "punitkselle" Provinssirockiin, josta palattuani jätin sivarihakemuksen. Luvatto-masta poissaolosta tuli sittemmin pari sataa markkaa sakkoa ("päivärahan menetystä"), kun eivät voineet enään käyttää kurinpitorangeistuksia. Armeijasta minulle jäi kaikenkaikkiaan monipuolisesti negatiivisia muistoja ja kokemuksia. Odotankin mielenkiinnolla voiko avovankilasta vapautuminen tuntua yhtä hyvältä, kuin armeijasta pois lähteminen tuntui.

Lopettamispäätöksen yhteydessä olin jo päättänyt olla suorittamatta jäljellä olevaa palvelustani millään tavoin. Siispä saatuani

talvella -97 määräyksen sivarikoulutusjaksolle, lähetin Lapinjärven koulutuskeskukseen ilmoituksen kieltäytymisestääni. Oikeusprosessi sujui kuulusteluineen, maksuttoman oikeudenkäynnin ja avustajan hankkimisineen ja oikeuden-istuntoineen muuten tavanomaiseen byrokraattiseen tapaan, mutta tuomion langettamisen sijaan Loviisan kärjäoikeus halusi pari kuukautta miettimisaikaa jutun monimutkaisuuden tähden. Sinänsä positiivista, että oikeutta kiinnosti perusteluni ja Keltin esiintuomat ihmisoikeuspykälät, vaikka tuomio olikin sitten odotettavissa ollut 69 vuorokautta ehdotonta vankeutta. Oikeuden viivyttelyn seurauksena olisi tuomioni alkanut vasta loppu syksystä, jolloin olisin joutunut lusimaan vielä joululomien aikaan. Avuliaan ulosottoviranomaisen, joka siis hoisi vankilaanpassitamis-asiaani, opastuksella sain anottua lykkäystä ja niin tuomiointi lopulta alkoi helmikuun ensimmäisellä viikolla.

Lähtöpäivänäni, joka oli helmikuun ensimmäisen viikon torstai, oli minua jo alkanut jännittämään hieman. HTS:ssa olin jo aikaisemmin käynyt vierailulla muita totaaleja katsomassa ja, kun muutenkin tunnen useita jo vankilassa olleita totaaleja oli minulla kohtalaisen hyvä kuva siitä, mitä olisi tulossa. Helsinki-Vantaan lentokentän lähimetsässä koitti sitten aika hyvästellä saattajat ja astua lukuisten nyyttieni kanssa sisään työsiirtolan toimistoon. Sitten täytettiin paljon papereita, tavarani pengettiin läpi ja jouduin antamaan

virtsanäytteen. HTS on nykyään virallisesti päiheteeton talo, mihin jokaisen vangin on kirjallisesti sitouduttava. Tietääkseni asia on näin pitkälle myös käytännössä.

Leiri (ilmaisu, jota luulin aluksi slangiksi, mutta se onkin yksi paikan virallisista nimityksistä.) koostuu asuinparakeista, toimisto/vapaa-ajantalosta (punttitali, pingis ja versta), ruokalasta (biljardi), saunasta/pyykkituvasta, grillikatoksesta ja urheilukentästä. Parakissa on muutama tupa, joissa on keittiö, saniteettitilat ja kahdeksan huonetta. Perusyksikkö on siis tupa, joissa on valittu yksi vanki tuvanvan-hinmaksiksi. Heillä on jonkin verran vastuuta ja meillä muilla taas pienimuotoisia kiertäviä siivousvelvoitteita omien huoneiden kun-nossapidon lisäksi. Joitain armeijaa muistuttavia pikku nipotuksiakin löytyy: huoneen roskapussi on vaihdettava aamuisin, vaikka siellä olisi vain yksikin roska ja lavuaarit pitää siivousvuorolaisen saada kiiltämään. Parakit ovat kohtalaisen uusia ja yleensäkin täällä on paikat hyvässä ja siistissä kunnossa. Valitettavakin toki löytyy. Useimmissa huoneissa on tosi kylmä ja kiertoilmastointi tekee ilman sietämättömän kuivaksi - tätä mieltä ovat monet täällä. Tupien ääni-eristys on lähes olematon: jopa tavallinen puhe kuuluu naapurihuoneeseen niin, että siitä saa selvää -saati sitten mankat ja tv:t.

Aluksi minut sijoitettiin tupakointimattomien siirtolassa työtätekevien tupaan ja sain iloiseksi yllätyk-

sekseni huomata, että jokaisella on nykyään oma huone alhaisen vankimäärän takia. Luullakseni VAHO on tiukentanut avolaitospolitiikkaansa, esim. talousrikollisten osalta. Asumisjärjestelyt eivät siis poikenneet radikaalisti aikaisemmasta opiskelijasoluasumisestani. Opiskelulupahakemusta olin valmistellut jo etukäteen ja sen hyväksyminen oli odotettavissa lähes itsestäänselvytenä (rikosrekis-teriton totaali ja vanha opiskelupaikka, jossa lukukausi jo käynnissä). Odottaessani siihen päätöstä, en kuitenkaan joutunut metsätöihin, koska Ilmailulaitos, jolle valtaosa vangeista työskentelee rakentamalla uutta kiitorataa, ei huoli töihin vain muutamaksi päiväksi. Aloitin siis tuomioni istuskelemalla kuusi päivää toimettomana tuvassa - viikonloppu pois lukien vieläpä aivan yksin.

Vegaaniruokailun saaminen hoitui helposti, lähinnä ilmoitusluontoisena asiana. Ainoastaan saapumispäivänäni sain tyytyä pelkkään salaattiin. Ei tarvinnut käydä edes lääkärint vastaanotolla, vaan puhelimitse pyydettiin Katajanokan

lääninvankilan (jonka alainen HTS on) lääkäri faksamaan todistus. Sekin tarvittiin kai ainoastaan ruokalan kirjanpitoon. Valitettavasti paikan kasvisruoka on kovin yksipuolista, vaikkakin useimmiten ihan herkullisen makuista. Sen valmistamiseen käytetään ainoastaan sellaisia raaka-aineita, joita tarvitaan myös sekasyöjien ruokiin. Tästä ainoa havaitsemani poikkeus on "valkoisia papuja tomaattikastik-keessa" säilyke! Kauppa-autosta ja kaupassa käyntimahdollisuudesta huolimatta en ole kuitenkaan montaa kertaa viitsinyt kokailla tuvassa, kun ei ole mausteita yms. eikä väli-neehtään ole kaksisia. Yksi leipäveitsi tuvassa sentään on ja se täytyy muistaa käytön jälkeen pistää piiloon, ettei pamput vie sitä, heh. Ruokahuoltoa pitäisi kyllä miettiä enemmän, jos tuomioni olisi pidempi.

Toisella viikolla sain sitten sen opiskeluluvan ja muutin siviilimiesten tupaan. Harmillisesti savuton siviilitupa oli täynnä, joten jouduin tupakoivien siviilitupaan. Onneksi kuitenkin tupakoitsijat polttavat enimmäkseen omissa huoneissaan ja omaan huoneeseeni pinttyneeseen haajuun olen jo tottunut. Arkipäivät siis vietän yliopistolla Kumpulassa kemian laitoksella ja keskustassa matikan luennoilla aina edellisellä viikolla tekemäni lukujärjestyksen mukaan. Vasta kerran on paikallaoloani käyty kontrolloimassa. Silloin hakulaitteen piipatessa pitää mennä viidessä minuutissa lukujärjestyksen mukaisen olinpaikan pääovien eteen näyt-täytymään vartijoille. Toki talon sisälläkin pitäisi olla täsmälleen lukujärjestyksen mukaisella paikalla. Paluumatkalla Seutulaan saan käydä asematunnelissa kaupassa. Ennen siihen piti anoa lupa joka käyntikerralle erikseen, mutta nyt sovitaan yksi kauppa, pankki ja posti, joissa saa halutessan asioida; muihin menoihin anotaan yhä erikseen lupa. Kaupassa ja

koulumatkoilla olen törmännyt lukuisiin tuttuihin, mikä on joskus johtanut hämmentäviin tilanteisiin, kun kaikki eivät tiedä minun istumisesta tai toisaalta ihmettelevät eikö minun pitäisi olla linnassa. Tosin sääntöjen mukaan kommukoiti ulkopuolisten kanssa olisi kiellettyä. Määriteltyä aikataulua ja kulkureittiä pitää noudattaa

minuutilleen ja metrilleen, mitä kuulemma pamput joskus autoillen tarkkailevat. Kerran on taskuni ja laukkuni tutkittu siirtolaan palatessani. Eli kontrolli ei ole mielettömän tiukkaa, mutta sääntöjä on aika pitkälle syytä noudattaa. Lähiaikoina on muutama tyyppi joutunut viikoksi Nokalle kännykkä-tarvikkeiden hallussapidosta. Tämän kurinpidollisen rangaistuksen lisäksi voi sääntörikkeistä menettää siviili-lupansa.

Illat tulee vietettyä tuvassa, kun paikan tarjoamat harrastusmahdollisuudet eivät oikein kiinnosta. Retkiä on pikku hiljaa taas alettu järjestämään (Ne olivat pitkään jäissä, joidenkin töppäilyä viinan kanssa Vermon-raveissa.), mutta nekin ovat kovin urheilupai-notteisia. Vapaa-ajanvietto koostuu minun kohdallani lukemisesta, musiikin kuuntelusta ja tuvan tv:n katsomisesta. Opiskelulle luulisi siis jäävän runsaasti aikaa. Näin ei kuitenkaan jostain syystä ole. Ensinnäkin laitoksen päivärätmin mukana elämisessä haaskaantuu

runsaasti aikaa. Esimerkiksi herätys on kuudelta ja seitsemään mennessä on pedattava sänky ja mentävä aamupalalle, vaikka lähtöni siirtolasta on useimmiten 8.15. Iltaisin vapaata aikaa olisi 5-7 tuntia, mutta jotenkin saan sen aina kulumaan läksyjä tekemättä, esim. nukkumalla tai radiota kuuntelemalla. Olen siis pahasti

passivoitunut, mihin täältä hyvät puitteet löytyvätkin. Toisaalta on ihan mukaavaa kun kerrankin saa olla tekemättä mitään järkevää; vapaana tuskin tulisin pelanneeksi lottoa tai ratkoneeksi sanaristikoi-ta. Jos on hyvä itsekuri tai ei saa aikaa muuten kulumaan, opiskelumenestys on varmasti hyvä. Joka tapauksessa saan pidettyä aikaisemman matalahkon tasoni yllä, mutta harmittaa kuitenkin hieman, kun tulee haaskattua hyvä tilaisuus kerrankin keskittyä pelkästään opintoihin. Pizzaakin tänne saisi iltaisin tilata ja pamput vievät lotot ym. pari kertaa viikossa.

Siviilimiehenä, ja kun en käy salilla tms. tulee muista vangeista tutuiksi lähinnä oman tuvan tyytit. Heistäkään en ole paremmin tutustunut kehenkään – meidän tuvassa noin puolet viettää aikansa omissa oloissaan ja toisen puolen kaveripiiri pyörii lähinnä pitkävedon ympärillä. Täällä oleva toinen totaali, Teppo Salonen on toki tullut tutuksi. Jossain määrin samanlaisen maailmankatsomuksen

omaavina on juttuun tuleminen luontevaa, vaikka kiinnostuksen kohteemme poikkeavatkin paljon toisistaan, esim. tv- ja musiikinmaun osalta 100%:sti. Tietenkään täällä ei ole mitään vankien välistä hierarkiaa, minkä lisäksi Ilmapiiri on muutenkin aika leppoisa. Muut täällä ovat käsittääkseni aika sekalaisista rikoksista tuomittuja, kun talousrikollisten osuus on vähentynyt. Useimmista ei kuitenkaan edes arvaisi kadulla, että he ovat vankeja: aika samanoloisia äijii, mitä on aikaisemmassa elämässä tullut nähnyä, vaikkapa viime kesänä ollessani postissa töissä. Jonkin verran on joutain "kettutyttö-läppää" tullut niin muiden vankien kuin vartijoidenkin taholta. Kasvissyönti ja lävistys-korut tuppavat vielä herättämään huomiota ja ihmetystä, niinkuin ne tekevät muissakin olosuhteissa. Yleisesti ottaen täällä kunnioitetaan muiden yksityisyyttä hyvin.

Rangaistuksena avovankilassa oloa mielestäni kuvaa parhaiten se, mitä lainsäätäjät ovat vankusrangaistuksella tarkoittaneet ainakin korulauseissaan: vanki menettää henkilökohtaisen vapautensa, mutta häneen ei kohdistu tämän ohella muita rankaisuvia elementtejä. Rangaistusta ei siis niinkään ole täällä olo, vaan se mistä täällä jää paitsi; lähinnä siis läheistensä seurasta ja omista menemisistä. Pahinta täällä on se, kun on pakko aamulla herätä aikaisin ja sitten lähteä istuskelemaan luennoille joita ei kuitenkaan jaksa seurata. Aamupalalle suoriutuessa on ainoa hetki, jolloin suoraan sanottuna vituttaa. Tämä muistuttaa pelottavalla tavalla tilannetta, jossa lukuisat ihmiset ovat: on päivästä toiseen mentävä epämieluisaan työhön! Täällä ei kuitenkaan edes tarvitse kohdata arkielämän vastoinkäymisiä.

Vaikka näkemykseni saattaisivat muuttua, jos joutuisin olemaan täällä vielä melkein puoli vuotta,

UUTISIA OIKEUSSALEISTA

Totaalikieltäytyjälle 197 päivän ehdoton vankeus-tuomio Helsingissä

Helsingiläinen 20-vuotias opiskelija Niko Salminen tuomittiin Helsingin kärjäoikeudessa 18. maaliskuuta 197 päivän ehdottomaan vankeusrangaistukseen siviilipalvelusrikoksesta. Salminen oli jättänyt saapumatta palvelukseen Lapinjärven koulutuskeskukseen 12.1. 1998 ja poliisiin häntä noutaessa 27.8. hän oli jättänyt kirjallisen kieltäytymisilmoituksen: "Kieltäydyn osallistumasta mihinkään minkä koen olevan väärin. Tästä syystä kieltäydyn myös armeijasta sekä siihen liittyvästä siviilipalveluksesta. Kyseisiin asioihin tuhlataan yhteiskunnan varoja, luontoa, mahdollisuuksia, aikaa..."

Kärjätuomari Ulla Lahtisen johdolla toiminut kärjäoikeus katsoi syytettyä todistelutarkoituksessa kuultuaan, ettei Salmisen vakauksen olisi estänyt häntä menemästä siviilipalveluun. Salminen itse toi esiin, että oikeus kieltäytyä aseista koskee meillä vain rauhan aikaa, ja siviilipalvelus on osa asevelvollisuusjärjestelmää.

Kärjäoikeus ei myöskään katsonut Salmisen tulleen syrjityksi hallitusmuodon enempää kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksen tai kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen nojalla. Kärjäoikeus kieltäytyi tutkimasta siviilipalveluslain perustuslainmukaisuutta, mitä ei oltu vaadittukaan, ja ihmisoikeussopimusten osalta katsoi ettei Salmista voi verrata Jehovan todistajiin, jotka on vapautettu palvelusvelvollisuudesta, vaan häntä on verrattava "muihin samassa asemassa oleviin", mikä määräytyy maanpuolustusvelvollisuudesta, asevelvollisuuslaista ja siviilipalveluslaista.

Niko Salmisen avustajaksi "poikkeuksellisesti" määrätty Aseistakieltäytyjäliiton lakiasiansihteeri, oik.yo Juha Keltti toi esiin YK:n ihmisoikeuskomitean tulkitakannanoton, joka kieltää eri aseistakieltäytyjäryhmien syrjinnän toisiinsa verrattuna, Jehovan todistajiin kuulumattomien kieltäytyjien syrjintää koskevan komitean ratkaisun tapauksessa Brinkhof vastaan Alankomaat sekä komitean 8.4. 1998 esittämän huomautuksen, että Suomen tulee saattaa nykyisellään muita totaalkieltäytyjiä syrjivä lainsäädäntönsä sopusointuun yleissopimuksen 26 artiklan syrjintäkiellon kanssa.

Kihlakunnansyyttäjä Antti Räsänen lukeman syytteen mukaan Salminen oli kieltäytynyt siviilipalvelusta vasta rikosilmoituksen jälkeen tapahtuneessa poliisi-kuulustelussa 27.10.1998. Merkittävä osa oikeudenkäynnille varatusta tunnin ajasta kului tekoajan pohdintaan, avustajan kouluttamisen tapaisiin prosessinjohtotoimiin ja hänen pätevyytensä arviointiin kuten keskusteluun siitä, muistaako avustaja lainkohtia pykälän numeron mukaan. Tuomio-perustelut jäivätkin avustajan mielestä suppeanlaisiksi. Ylisata siviilipalvelusrikosjuttua vuodesta 1992 hoitanut Keltti katsoo, että olisi hyödyllistä keskittää siviilipalvelusrikosasiat Loviisan

kärjäoikeuteen, koska sinne kertyy erityis-asiantuntemusta tämän tyyppisistä jutuista siviilipalveluskeskuksen sijainnin vuoksi, mikä näkyy myös perustelutavassa ja paremmin prosessin tarkoituksen toteuttamiseen tähtäävässä proses-sinjohtotavassa.

Suomen valtion edustajat eivät ole ottaneet vastuuta Suomessa tapahtuvasta systemaattisesta totaali-kieltäytyjien ihmisoikeuksien loukkaamisista. YK:n ihmisoikeuskomitean ns. maaraporttia kommentoinut työministeri Liisa Jaakonsaaren erityisavustaja katsoi viime huhtikuussa ettei asia kuulu työministeriölle, jonka vastualueeseen juuri kuuluu siviilipalveluslaki ja siihen sisältyvät 26 §:n rangaistussäännökset. Siviilipalveluslakia korjailtiin viime syksynä, mutta hallitus ei esittänyt näihin kohtiin muutoksia. Niiden tarve kuitenkin kirjattiin eduskunnassa valiokuntakäsittelyssä.

Salminen ei vielä ilmoittanut tyyty-mättämyyttä tuomioon. Amnesty International adoptoi hänet todennäköisesti mielipidevangiksi kun tuomio pannaan täytäntöön.

Hyvinkääläinen reservinkieltäytyjä jätettiin tuomisematta

Hyvinkääläinen reservinkieltäytyjä jätettiin torstaina 25.2. rangaistukseen tuomisematta Hyvinkään kärjäoikeudessa. Reservinkieltäytyjä oli ollut viisi päivää poissa täydennyspalveluksesta. Oikeus totesi hänen syyllistyneen täydennyspalvelusrikkomukseen, mutta päätti jättää hänet rangaistukseen tuomisematta, koska teko oli seurausta anteeksiannettavasta huolimattomuudesta.

Reservinkieltäytyjä oli hakenut lykkäystä täydennyspalvelusta, koska hänen vaimonsa oli viimeisillään raskaana ja hänellä oli omakotitalon rakentaminen pahasti kesken. Täydennyspalveluksen järjestämisestä vastaava Lapinjärven siviilipalveluskeskus

ei kuitenkaan myöntänyt lykkäystä, vaikka säädösten mukaan sitä voidaan myöntää "taloudellisten olojen järjestämisen tai niihin verrattavan muun erityisen henkilökohtaisen syyn vuoksi".

Reservinkieltäytyjä valittiin kielteisestä päätöksestä lääninoikeuteen, eikä kukaan ollut informoinut häntä siitä, että hän on velvollinen noudattamaan täydennys-palvelusmääräystä, vaikka valitus kielteisestä lykkäyspäätöksestä oli samaan aikaan vireillä. Palvelukseen-astumismääräyksestä ei myöskään ollut täsmällisesti selvitetty, missä oloissa poisjäänti voi johtaa rangaistukseen. Siviilipalveluskeskus ja sotilaslääkin esikunta eivät myöskään vastanneet hänen pyytäessään kirjallisesti tietoa tästä. Näistä syistä oikeus päätti jättää hänet tuomitsematta, vaikka totesikin rikkomuksen tapahtuneen.

Kutsunnoista kieltäytyvälle sakkoja

25. helmikuuta oli oikeudessa toinenkin aseistakieltäytyjä, hämeenlinnalainen totaalkieltäytyjä Ville Aho. Hänet tuomittiin Hämeenlinnan kärjäoikeudessa 15 päiväsakoon kutsunnoista poisjäämisen johdosta. Aho on valinnut kaikkein johdonmukaisimman tavan kieltäytyä kaikesta asevelvollisuusjärjestelmään sisältyvästä palveluksesta: hän ei halua osallistua myöskään kutsuntoihin, koska kyseessä on tilaisuus, jossa hänen kykeneväisyytensä tappaa ihmisiä määriteltäisiin. Aseistakieltäytyjäthän on vapautettu aseellisista tehtävistä ai-noastaan rauhan ajaksi

Kutsunnoista kieltäytyminen johtaa erikoislaatuiseen tuomiokierteeseen: kutsunnoista poisjäänyt etsintäkuulutetaan ja kun hän joutuu tekemisiin poliisin kanssa, hänet kuulustellaan, langetetaan sakkoa ja hänelle annetaan uusi määräys saapua kutsuntoihin. Kun hän jättää menemättä uudelleen, sama toistuu. Kierre katkeaa vasta, kun hänet määrätään palveluk-

OPIKELUOIKEUS VANKILASSA

Tällä hetkellä ainakin Etelä-Suomen vankiloiden siviilivä- ja opiskelupaikkojen määrää tyydyttää hyvin tarpeen. Tässä yhteydessä on syytä korjata eräs laajalle levinnyt virheellinen tieto koskien Helsingin työsiirtolan tulevaisuutta: Neuvottelut yhteistyön jatkamisesta työpaikkoja tarjoavan Ilmailuhallituksen kanssa ovat kesken, mutta yhteistyön jatkuvuudesta huolimatta jatkaa siirtola toimintaansa.

Opintoluvan hakeminen:

Opintonsa jo aloittaneen kannattaa laittaa opintolupa-asian käsittely vireille jo siviilistä käsin ottamalla yhteyttä vankilan johtoon ja opinto-ohjaajaan noin 2-3 viikkoa ennen suunniteltua tuomion aloittamista. Tällöin opintojen keskeytyminen rangaistuksen aloittaessa minimoituu. Vankilasta saa ohjeet opintoluvan hakemiseksi ja saa tietää, onko tuomion aloittamisen aikana vapaita opiskelijapaikkoja. Jos vapaita paikkoja ei ole, voi

rangaistuksen suorittamisen aloittamista lykätä parempaan ajankohtaan neuvottelemalla ulosottoviranomaisten kanssa.

Vankilasta saatava opintolupahakemus kannattaa toimittaa täytettynä etukäteen vankilaan. Liitteeksi tarvitaan mm. oppilaitoksen todistus oppilaaksi hyväksymisestä. Hakemuksen käsittely voidaan aloittaa kuitenkin vasta vankilaantulopäivän jälkeen. Opintojen keskeytymiseen käsittelyajaksi kannattaa varata n. viikko. Käsittelyaika kuitenkin vaihtelee parista päivästä pariin viikkoon ja käsittelyajanakin on mahdollista saada lupa esim. tärkeässä tentissä käymiseen.

Opintoluvan myöntäminen:

Vangin on suostuttava siihen, että rangaistuslaitos voi olla yhteydessä oppilaitokseen valvontaan liittyvissä asioissa. Vankilalle on osoitettava yksi koulun henkilökuntaan kuuluva yhteyshenkilöksi.

Opiskelun on oltava kokopäivätoimista.

Päätökseen vaikuttaa: hakijan aikaisempi koulutus, opiskelumenesitys nykyisessä oppilaitoksessa, opintosuunnitelmat, opiskelupaikan etäisyys ja valvottavuus, hakijan luotettavuus.

Luotettavuuden arviointia tehdään koko ajan tuomitun ollessa yhteydessä vankilaviranomaisiin. Ensikertalaista, totaali kieltäytyjää pidetään luotettavana.

TIEDOTE

23.03.1999

Helsinkiin toteutettiin totaali kieltäytyjä Johannes Milen tuomittiin 23. maaliskuuta Loviisan käräjäoikeudessa 181 vuorokauden ehdottomaan vankeusrangaistukseen siviilipalvelusrikoksen johdosta.

Milen kirjoitti lehdistötiedotteessaan:

"Koen kansalaisoikeutenaan olla suostumatta mihinkään minkä koen olevan väärin. Tästä syystä kieltäydyn sotilaspalveluksesta sekä siihen liittyvästä siviilipalveluksesta.

En halua suorittaa jo aloittamaani palvelusta loppuun siviilipalveluslain sisällön takia. Yhden Asestakieltäytyjäliiton vaatimuksiin, joiden mukaan siviilipalveluksen tulisi olla saman pituinen kuin keskimääräinen varusmiespalvelus (240 vrk, siviilipalvelusaika yhä 395 vrk) ja siviilipalvelusmiehet tulisi vapauttaa aseellisesta palveluksesta myös muulloin kuin rauhan aikana. Vaadin myös totaali kieltäytyjien rankaisemisesta luopumista. Jokaisen vapaan maan kansalaisen tulisi saada itse päättää osallistumisestaan tai osallistumatta jättämisestään minkä tahansa palvelusmuodon ollessa kyseessä.

Kieltäytymistäni tukevana lainoillisin seikkoina haluan tuoda esiin YK:n ihmisoikeuskomitean tulkintakannanoton, joka kieltää eri asestakieltäytyjäryhmien syrjinnän toisiinsa verrattuna, Jehovan todistajiin kuuluttomien kieltäytyjien syrjintää koskevan komitean ratkaisun tapauksessa Brinkhof vastaan Alankomaat sekä samaisen komitean 8.4.1998 esittämän huomautuksen, että Suomen tulee saattaa nykyisellään muita totaali kieltäytyjiä syrjivä lainsäädäntönsä

sopuointuun yleissopimuksen 26 artiklan syrjintäkiellon kanssa.

Suomen valtion edustajat eivät ole ottaneet vastuuta Suomessa tapahtuvasta totaali kieltäytyjien ihmisoikeuksien loukkaamisista, mitä pidän käsittämättömänä sivistysvaltion ollessa kyseessä.

Nykyinen lainsäädäntö on Suomen solmimien kansainvälisten ihmisoikeussopimusten vastainen. Tilanne, jossa naiset, Jehovan todistajat ja ahvenanmaalaiset ovat vapautettuja asevelvollisuudesta, on syrjivä muita kansalaisia kohtaan.

Tuomioni, 181 pv ehdoton vankeusrangaistus, merkitsee hallitusmuodon 5. pykälän 2. momentin, Euroopan ihmisoikeus-sopimuksen 14. artiklan, sekä kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen 26. artiklan kieltämää syrjintää verrattuna Jehovan todistajiin uskonnon, vakaumuksen ja mielipiteen perusteella.

Katsonkin siis tulleeni tuomituksi hallitusmuodon, Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja YK:n kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen syrjintäkieltojen vastaisesti. Aion valittaa Loviisan käräjäoikeuden minulle asettamasta tuomiosta ylempiin oikeusasteisiin."

Helsingissä 23.03.1999
Johannes Milen
Puh 050-5222536

PERUSTIETOA TOTAALIKIELTÄYTY- MISESTÄ

Totaali kieltäytyminen tarkoittaa kieltäytyytymistä kaikesta asevelvollisuusjärjestelmään sisältyvästä palvelusta, myös sivarista.

Kieltäytymisestä seuraava vankeusrangaistus on puolet jäljellä olevasta henkilökohtaisesta palvelusajasta. Armeijasta kieltäytyvät tuomitaan käyttämällä sivarin palvelusajaksi. Kun siviilipalvelus kestää 395 vuorokautta, on vankeustuomio siis pisimmillään 197 vrk. Jo suoritettu palvelus lasketaan hyväksi rangaistusaikaa laskettaessa: kaksi päivää sivarissa vastaa yhtä vankilassa.

Totaali kieltäytyminen käynnistyy, kun totaali joko a) tekee kirjallisen kieltäytymisilmoituksen ennen palveluksen alkua tai sen aikana b) jättää saapumatta hänelle määrättyyn palveluspaikkaan armeijassa tai sivarissa tai c) poistuu sieltä luvatta. Mikäli sivarista kieltäytyvä tekee kirjallisen kieltäytymisilmoituksen, häntä ei etsintä-kuuluteta vaan hän saa odotella rauhasa kutsua ensin kuulusteluihin ja myöhemmin oikeudenkäyntiin. Jos vain jää pois, palveluspaikka pyytää poliisilta virka-apua ja jonkun ajan kuluttua tullaan hakemaan kotoa. Kieltäytymisen voi suorittaa kirjallisesti tällöinkin.

Alioikeuden päätöksen jälkeenkin vankilaan joutumista voi viivyttää valittamalla hovioikeuteen. Hovioikeuden päätöksen jälkeenkin tuomion täytäntöönpanoon voi hakea lykkäystä ulosottoviranomaisilta taloudellisiin, työhön, opiskeluun ym. liittyviin perustein (max. 1 vuosi). Sen jälkeen lykkäystä voi hakea oikeusministeriöstä. Vankilaan joutumista voi lykätä jopa vuosia, mutta nopeimmillaankin se vie lähes puoli vuotta kieltäytymisen tapahtumisesta.

Totaali kieltäytyjien vankeustuomiot pannaan nykyisin pääsääntöisesti toimeen ns. avovankiloissa. Avolaitoksissa ei ole muureja, kalteireita eikä edes lukittavia sellejä. Niistä on myös mahdollisuus käydä töissä tai opiskelemaan siviilissä – vankilassa vietetään kuitenkin muu aika. Mikäli ei käy ulkopuolella töissä, on velvollinen osallistumaan laitoksen järjestämiin töihin, mikäli se työpaikan kykenee järjestämään. Palkat ovat lähes siviilipalkkojen tasoa, mutta niistä joutuu maksamaan laitokselle ylläpitokustannuksia.

Vangeilla on oikeus myös lomiin – loma-aika alkaa kun on suorittanut tuomiostaan kaksi kuukautta ja niitä saa 6 vrk/4 kk.

Monille ihmisille vankilan pelko on suurin este totaali kieltäytyjäksi ryhtymiselle. Ehkei sitä kuitenkaan kannata pelätä niin kovasti. Vain harvat totaaliit ovat kuitenkaan kertoneet pahoista ongelmista suhteissa vartijoihin tai muihin vankeihin.

Ruokaa - Ei aseita

P u o -

Historia

Puolan Ruokaa ei aseita -toiminnan (tai yleensäkin asunnottomien tai köyhien yhteisöihin liittyvän vaihtoehtotoiminnan) historia on varsin lyhyt. Tähän on yksi varsin ilmeinen syy - ennen vuotta 1989 tällaiseen toimintaan ei ollut suurtakaan tarvetta. Kommunistisella hallituksella oli tarpeeksi tahtoa ja kykyjä estää laajamittaisen asunnottomuuden syntyminen ja vaihtoehtoliikkeellä oli kiireellisempiäkin ongelmia, joiden parissa toimia. Tämä ei ole valtavan suuri meritti kommunistihallitukselle - ennen vuotta 1989 Puolassa saatavilla olleiden elintarvikkeiden valikoima ei ollut järin laaja, mutta toisaalta juuri kukaan ei myöskään joutunut kärsimään nälkää. Asuntojen suhteen tilanne oli samanlainen... On huomattava, että reaali-sosialismin ideologialle asunnoton ihminen merkitsi tappiota (koska se korosti "tasa-arvoa"), joten asunnottomuuden syntyminen laajassa mittakaavassa ei ollut hyväksyttävää. Kapitalismi puolestaan tarvitsee asunnottomuutta pelotteena työssäkäyvälle väestölle - heitäkin voi uhata työttömän, koddittoman, köyhän osa. Näin ollen kapitalistisen hallituksen ei tarvitse yrittää estää asunnottomuuden syntymistä.

Joka tapauksessa ongelmat ovat kasvaneet 90-luvulla. Tällä hetkellä Puolassa on noin 300.000 asunnottomia ja lähes puolet väestöstä elää toimeentulorajalla (tai sen alla) - ja nämä tiedot ovat peräisin virallisista lähteistä. Vai-

toehtoryhmien (vapaudenhenkisten, antikapitalististen...) joukossa on ollut yksi, joka on toiminut hyvin aktiivisesti köyhien parissa. Tällä tarkoitan anarkistifederaation Krakovan sektiota. Se järjesti paljon erilaista toimintaa: keräsi ja jakoi vaatteita köyhille, osoitti mieltä jotta talvella tyhjiillään olevat valtion hostellit annettaisiin väliaikaisesti asunnottomien käyttöön jne... Luonnollisesti se järjesti myös Ruokaa ei aseita -tapahtuman. Puolan ensimmäinen REA järjestettiin Krakovassa helmikuussa 1998 osana paikallisen yläluokan tanssiaisten aikana järjestettyä mielenosoitusta. Krakovan REA-toiminta ei kuitenkaan ole jatkunut. Riippumatta Krakovan toiminnasta "Rejon 69"-squatin ympärille kerääntyneet wroclawilaiset autonomit suunnittelivat säännöllisen REAn aloittamista, mutta (lähinnä raha-) ongelmat vaikuttivat liian suurilta ratkaistaviksi. Vasta kun anarkistifederaatio suunnitteli vuotuista antimilitaristista mielenosoitusta huhtikuussa 1998, päätimme liittää tilaisuuteen Ruokaa ei aseita -tapahtuman. Järjestimme sen Wroclawin pääkadulla monien tiedotusvälineiden silmien alla (julkinen palaute oli positiivista: suuria artikkeleja "anarkistit ruokkivat nälkäisiä"). Tapahtuman jälkeen ajattelimme, että kykenisimme järjestämään REA:n joka viikko. Alussa niihin tuli vain 30-40 nälkäistä ihmistä. Noin kuukautta myöhemmin niihin tuli n. 60 ja nykyään parhaimmillaan 100-120. Joulukuussa ja tammikuussa Proletariat-niminen kommunistinen järjestö laittoi myös ruokaa ja jakoi sen meidän kanssamme, mutta he ovat

lopettaneet.

Kuinka toimimme?

Päätimme olla hakematta lupia toimintaamme, koska tiesimme että se vaatisi meiltä aikaa ja energiaa, jonka halusimme käyttää mielekkäimmillä tavoilla. Näin päättäessämme otimme riskin, sillä poliisi saattaa yrittää estää toimintamme joillakin tuskin kovin hienovaraisilla tavoilla (yleisesti ottaen poliisi ei suhtaudu kovin rakentavasti vaihtoehtoaktivisteihin...). Toisaalta, jos he tekisivät niin, heidät murhattaisiin tiedotusvälineissä. Ehkäpä kommunistisen ideologian kaiut puolalaisen yhteiskunnan katolisissa puitteissa antavat meille moraalista apua tässä asiassa... REA-toiminnassa meillä ei ole ollut mitään ongelmia poliisin kanssa.

Valitettavasti joudumme ostamaan suurimman osan ruokatarvikkeista, sillä ilmaista ylijäämäruokaa on vaikea saada riittäviä määriä (Puolassa ruokaa ei heitetä pois yhtä paljon kuin esim. Amerikassa), mutta tältä osin olemme edistymässä hyvää vauhtia. Kaikki tekemämme ruoka on tietenkin vegaanista. Yritämme valmistaa kansallisia puolalaisia ruokia - lähinnä keittoja. Kuten jo mainitsin, kykenemme ruokkimaan n. 120 ihmistä.

Puolalainen ympäristö

Minun on korostettava, että Puolassa ei ole nälänhätää - kukaan ei ole kuollut täällä nälkään 40 vuoteen (joitakin poikkeustapauksia lukuunottamatta). Jos tarvitset ruokaa, saat sitä... Toisaalta, ruokaa saadaksesi joudut menemään katoliseen keskukseseen, jossa sinun on oltava selvin päin, sinun on rukoiltava, tunnustettava syntisi jne... Eivätkä asunnottomat pidä paljoakaan tällaisesta uskonnollisesta pakkosyöttämisestä - mistä minun ei tarvitse vakuutella teitä. He voivat mennä myös Bhaktisiin, jossa ei ole samanlaisia rajoituksia, mutta sekin on uskonnollinen - kun joku kysyy heidän jakaa ruokansa, he tekevät sen, mutta kun se ei ole välttämätöntä heidän uskontonsa takia, he lopettavat (ja itse asiassa he eivät enää tee ruokaa köyhille). Wroclawissa köyhillä on myös mahdollisuus syödä jotakin täysin ei-ideologisessa "vieraanvaraisuuden talossa" (jota muuten pyörittää tyyppi kuuluisasta wroclawilaisesta 80-luvun surrealisti-vaihtoehtoryhmästä "Orange Alternative"), mutta siellä tarjottavan ruoan määrä on tarkasti rajoitettu.

Näin ollen monet heistä tulevat meidän luoksemme, jossa he voivat syödä ilman

ASEISTAKIELTÄYTYMINEN Puolassa

velvoitteita... Se on erityisen tärkeää, koska jaamme ruokaa varsin lähellä rautatieasemaa, jossa monet asunnottomat majailevat. Suurin osa rautatieaseman väestä on alkoholisteja, monet narkkareita ja radikaaleja, joten monet virallisten keskustusten ovet ovat suljettuja heille. He eivät myöskään pysty lähtemään kovin kauaksi rautatieasemalta. REA tarjoaa monelle heistä viikon ainoan mahdollisuuden syödä lämmin ateria. He eivät tunne raja-aitoja itsensä ja meidän välillä, koska useimmat myöskään meistä eivät ole erityisen rikkaita ja REA:n keitto on heille päivän ainoa ateria. Puhumme heille myös kuin ihminen ihmisille, emme kuin pappi lammaslammalleen tai tiedostava ihminen sellaiselle, joka ei tiedosta.

Jaamme ruokaa kaupungin keskuspuistossa lähellä toria, joten monet sunnuntaikävelyllä olevat wroclawilaiset voivat nähdä meidät. Emme kutsu REA-ryhmäämme anarkistiseksi, sillä mukana on muitakin kuin anarkisteja (ryhmässä toimii säännöllisesti n. 15 ihmistä, joista 10 on mukana anarkistisessa liikkeessä). Jaamme kuitenkin myös poliittista materiaalia, joten meitä voi kutsua anarkistiseksi toiminnaksi (olemme muun muassa kääntäneet puolaksi tunnetuimman Food Not Bombs -lennäkin). Meillä ei ole mitään yhtenäistä organisaatiota - Wroclawin Ruokaa ei aseita koostuu joukosta ihmisiä, jotka muun toimintansa ohella auttavat köyhiä poliittisissa konteksteissa. Ruokaa ei aseita on erittäin hyödyllinen myös meille, sillä läpikäymme Puolassa parhaillaan täydellisen poliittisen anomian kautta - ja erityisesti anarkistisen anomian: katutapahtumiin tulee tavallisesti vain satakunta ihmistä, monet ihmiset ovat jättäneet liikkeen eri syistä ja hyvin harvoja uusia tulee mukaan. REA-toiminnan myötä koemme tekevämme jotakin pysyvää ja saavamme huomiota monilta "tavallisilta ihmisiltä", jotta voimme esitellä heille muitakin tärkeitä ajatuksiamme.

Myös tästä syystä uskon, että Puolassa syntyy uusia REA-ryhmiä. Itse asiassa Varsovassa on jo yksi, mutta se on vasta varsin alkuvaiheessa, sillä siihen kuuluu vain yksi tyyppi joka laittaa ruokaa itselleen (...ja muutamalle kaverilleen, mutta heidän tarkoituksensa on saada aikaan "oikeaa" REA-toimintaa lähitulevaisuudessa). Myös anarkistifederaation Poznanin ryhmä on ilmaissut kiinnostusta perustaa REA, mutta siellä ei ole vielä aloitettu. Joka tapauksessa toiminta tulee kasvamaan, ellei Puolan nykyinen liberaalihalitus sitten tee meistä kaikista köyhiä ja asunnottomia (silloin meidän täytyy tulla teidän järjestämiinne tapahtumiin hakemaan ruokaa).

Food Not Bombs
ul. Reja 69 (squat Rejon 69)
Wroclaw, Poland
puh. (Puolasta soitettaessa):
0-602-50-69-54 (Rejon 69)

Aseistakieltäytymisestä on ollut Puolassa yhteiskunnallinen kysymys 80-luvulta alkaen. Noihin aikoihin jotkut nuoret alkoivat vaatia mahdollisuutta suorittaa siviilipalvelus (samanlainen kuin lännessä) armeijapalveluksen sijaan. He eivät nähneet armeijaa vain "järjestäytyneenä väkivaltakoneistona" tai kommunistisena organisaationa, vaan myös paikkana, joka rappeuttaa ihmisten yksilöllisyyden.

Aseistakieltäytyjät perustivat järjestön nimeltä "Wolno i Pokój" (Vapaus ja rauha, WiP), joka ei vaatinut vain siviilipalvelusta, vaan myös poliittisia uudistuksia anarkismin hengessä. Vuosina 1987-89 - lukuisen mielenosoitusten ja vankilanälkälakkojen jälkeen (satoja kieltäytyjiä tuomittiin vankeuteen kahdeksi vuodeksi, joka oli tuolloin asepalveluksen kesto) valtio oli pakotettu hyväksymään siviilipalveluslain.

Aluksi siviilipalvelus oli vuoden asepalvelusta pidempi kestäen kolme vuotta. Palveluspaikat ovat samanlaisia kuin lännessä, mutta niitä on paljon vähemmän - mikä liittyy Puolan heikkoon työllisyystilanteeseen (10% ihmisistä on työttöminä). Siviilipalvelukseen ei hyväksytä kaikkia hakijoita, automaattisesti hyväksytään vain Jehovan todistajat ja Kauko-Idän uskontojen kannattajat. Muissa tapauksissa hakijan täytyy antaa pasifistiset perustelut ja esittää kattavia todistuksia yhteysistään pasifistiseen tai antimilitaristiseen liikkeeseen.

Kristittyjen viidennen käsken "älä tapa" kaltaiset uskonnolliset perustelut hylätään aina, koska roomalaiskatolisen kirkon uuden katekismuksen mukaan "ei ole mitään väärää siinä, että kristityt palvelevat armeijassa". Tämä on varsin olennainen mielipide Puolassa, jossa 90% väestöstä kuuluu roomalaiskatoliseen kirkkoon.

90-luvun alussa WiP hajosi. Jotkut jäsenet menivät valtion palvelukseen esim. salaiseen poliisiin tai parlamenttiin, jotkut taas menivät mukaan anarkistifederaatioon tai muihin aseistakieltäytyjäjärjestöihin.

Käytännössä siviilipalvelushakemuksia hylättiin (ja hylätään edelleen) usein. On myös merkittävää, että ainoastaan 1-2% asevelvollisista tekee hakemuksen. Maaseudulla kutsuntalautakunnat kertovat ihmisille usein, ettei mitään siviilipalvelusta ole tai ei ole paikkoja, joissa suorittaa sitä. Tämä on tärkeää, koska 80% palvelusta suorittavista on kotoisin maalaiskylästä ja pikkukaupungeista, yhtä suurella osalla on myös vain peruskoulutus. Tällä hetkellä armeijapalvelus kestää vuoden ja siviilipalvelus puolitoista vuotta. Siviilipalveluslain hyväksymisen jälkeen Puolassa on ollut vain harvoja totaalkieltäytyjiä, emmekä usein edes tiedä heidän nimiään...

Puolassa on voimakkaita pyrkimyksiä muuttaa

asevelvollisuusarmeija ammattilaisarmeijaksi. Ehkä tämä toteutuukin muutamassa vuodessa, sillä Puola liittyy NATOon vuonna 1999, ja useimmissa NATOon jäsenmaissa on ammattiarmeija. Toinen tärkeä vaatimus on, että kaikki siviilipalvelukseen hakevat hyväksyttäisiin sinne automaattisesti.

Millä tavoilla Puolan Anarkistinen Musta Risti (ACK) auttaa aseistakieltäytyjiä? Jos vain saamme tietää vankilaan joutuvista, levitämme heidän vankilaosoitteitaan, lähetämme heille paketteja ja autamme muilla tavoin asioissa, joissa he apua tarvitsevat. Ikävä kyllä meillä ei ole varaa palkata lakimiehiä heidän avukseen. Järjestämme myös mielenosoituksia ja tiedotamme julkisuuteen.

On olemassa myös järjestö nimeltään "Pacyfystyczna Komenda Uzupenie" (Pasifistinen täydennyskeskus, PKU - nimi on vitsi, sillä kutsunnoista Puolassa vastaavan instituution nimi on Armeijan täydennyskeskus). ACK tekee yhteistyötä PKU:n kanssa (mikä on tavallaan aika hassusti sanottu, sillä molemmissa toimivat samat ihmiset). PKU keskittyy käytännölliseen toimintaan: se informoi ihmisiä siitä, kuinka haetaan siviilipalvelukseen tai kuinka hankitaan vapautus.

Viimeisin vangittu aseistakieltäytyjä on Marcin Petke Kartuzysta. Hänet kutsuttiin täydennyskeskuksen eteen vuonna 1997, ja hän haki siviilipalvelukseen. Hän kertoi olevansa pasifisti ja uskontonsa kieltävän tappamisen (mikä oli virhe, koska hän on katolinen). Hän kertoi myös, että kaksi hänen ystävänsä on tehnyt itsemurhan armeijapalveluksen aikana. Upseerien mielestä "hänen vakaumuksensa ei ollut kunnollisesti perusteltu" ja he hylkäsivät hakemuksen. Hän kieltäytyi armeijapalveluksesta ja Gdynian sotilasoikeus tuomitsi hänet vankeuteen kuudeksi kuukaudeksi (oikeuden mukaan rangaistuksen tarkoitus on olla "kouluttava"). Kaksi vuotta kestäneen vetoomusten käsittelyn jälkeen Marcin joutui viimein vankilaan 2. helmikuuta. Samaan aikaan eri puolilla maata järjestettiin yli 20 mielenosoitusta, joissa vaadittiin hänen vapauttamistaan.

Tällä hetkellä Marcin Petke on vankilassa Gdanskissa. Vaikka muut vangit ovat suhtautuneet häneen hyvin, hän kokee vankilaolot masentavina ja mitkä tahansa kontaktit ulkomaailmaan piristäisivät - joten lähettääkää hänelle kirjeitä ja kortteja sekä englanninkielisiä lehtiä. Osoite:

Marcin Petke
Areszt Sledczy
Ul. Kurkowa 12
80-803 Gdansk
Poland

EPÄVARMUUTTA LUOMASSA Makedonias-

Kosov@n tilanteen kehitys on ollut ykkösuutisten joukossa maaliskuussa. Toisenlaisista tulkinnoista kiinnostuneet voivat tutustua esim. Transnational Foundation for Peace and Future Research -organisaation johtajan Jan Öbergin käsityksiin asiasta; niitä löytyy mm. TFF:n internet-sivuilta (www.transnational.org). Tässä hän kuitenkin esittää näkemyksiään kysymyksestä, josta ei ole paljoa julkisuudessa puhuttu: millä tavalla länsimaiden puuttuminen Kosov@n kriisiin vaikuttaa naapurimaassa Makedoniassa?

“NATOn joukkojen sijoittaminen Makedoniaan etenee uskomattomasti, eikä kukaan kiinnitä siihen huomiota - Makedonian ulkopuolella. Makedonian parlamentti ei ole edes keskustellut yli 12.000 raskaasti aseistetun sotilaan sijoittamisesta maahan ja NATO estää lehtimiehiä tutkimasta, mitä oikein on tekeillä. NATOn joukot Ma-kedoniassa ovat tällä hetkellä vahvemmat kuin maan oma puolustuslaitos.

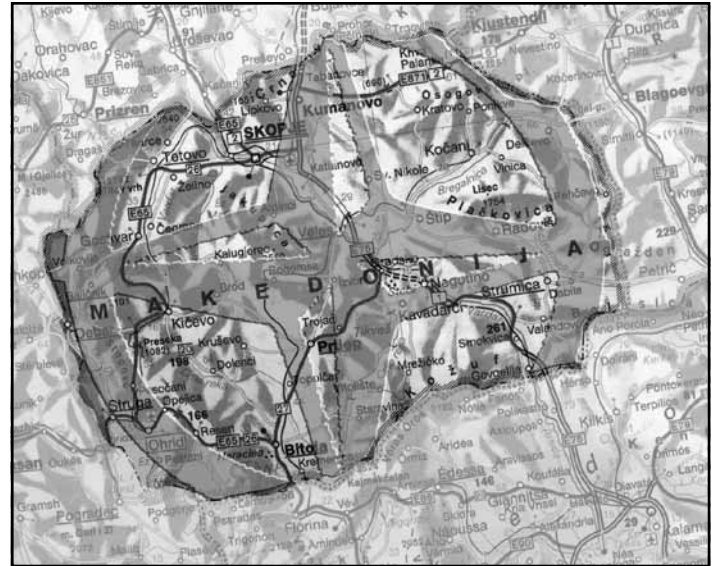
Kansainväliseltä yhteisöltä - lue ETYJltä - kesti viisi kuukautta saada 1.500 siviilitarkkailijaa Kosovoon, mutta joukkojen sijoittamisen aloittaminen Makedoniaan kesti vain muutaman viikon. Koska joku selvittää miten tämä tapahtui tai kuka maksaa sitä ja NATOn joukkojen sijoittamisesta Jugoslavian ympärille? Tai kysyy mitä USA:n valtiosihteeri Madeleine Albright lupasi Makedonian pääministeri Ljupco Geogievskille, kun he olivat hiljattain aamiaisella Washingtonissa?”, kysyy Jan Öberg, TFF:n johtaja, joka on juuri vierailut Makedoniassa.

“On myös toinen varsin relevantti kysymys: koska Christopher Hill - Kosovon sopimuksen ja rauhaneuvottelujen pääarkkitehti ja diplomaatti, joka valmisteli maaperän noille neuvotteluille - on myös USA:n suurlähettiläs Makedo-niassa, osasiko hän laskea Ma-kedonian mukaantulon varaan ja jos niin oli, valmisteliko hän makedonialaisia päätöksente-

kijöitä siihen etukäteen - vai onko tämä joukkojen sijoittaminen jotakin, joka on vain kehkeytnyt kun asiat ovat menneet eteenpäin? Onko syitä siihen, että normaali kohteliaisuus ja isäntämaan demokraattinen päätöksentekoprosessi on sivuutettu?

Miksi NATO on kaikkialla Makedoniassa, joka on jo valmiiksi ongelmien keskellä oleva ja varsin hauras valtio? Kahdesta syystä, nimittäin a) “vetääkseen pois” ETYJn tarkkailijat Kosovosta; hehän eivät voi jäädä sinne jos NATO päättää pommittaa Jugoslaviaa, ja b) toimiakseen tukikohtana ja vahvistuksena Pariisin Kosovo-dokumenttiin sisällytetyille NATOjoukoille. Jugoslavia pitää ulosvedettyjä joukkoja potentiaalisena hyökkääjänä. Niitä EI mainittu Jugoslavian presidentti Milosevicin ja USAn suurlähettiläs Richard Holbrooken sopimuksessa lokakuussa 1998 - tai ainakin olettamme niin, sillä sopimusta ei ole julkistettu.

Jugoslavian sotilaallisen ja poliittisen johdon silmissä Makedonia toimii isäntänä joukoille, joiden tarkoitus on hyökkäys Jugoslavian alueelle - vihollistes ystävät ovat myös sinun vihollisiasi. Saksan joukot ovat vahvasti edustettuina ja ne tuovat mukanaan raskasta aseistusta, ja kyseessä on ensimmäinen kerta kun ne saattavat osallistua sodankäyntiin, eivät rauhanturvaamiseen. Tuskin kovinkaan yllättävästi tämä palaut-

taa jugoslavalialaisten historiatietoisuuteen edellisen kerran kun Saksa tuli alueelle (1941).

Jos NATO pommittaa Jugoslaviaa, EI voi sulkea pois mahdollisyyttä, että jugoslavalaiset kostavat NATO-joukoille siellä missä ne ovat lähimpänä, Makedoniassa, mm. Kumanovossa, jossa ne on sijoitettu yhteen YK:n sinibarettien kanssa. Niinpä - paradoksaalisesti - pommihyökkäyksiin osallistuvat maat kuten Norja ja Tanska vaarantavat epäsuorasti omien YK:n rauhanturvaajiensä turvallisuuden alueella - ellei niitäkin sitten “vedetä pois”. Eivätkö poliitikot näissä maissa näe yhteyttä?

Makedonian uusi koaliti hallitus on kaikkea muuta kuin kokenut ja kiinteä. Kolmen puolueen hallituskoalitiassa on kaksi perinteistä “äärimmäisyyspuoluetta”, makedonialaisten VMRO ja albaanien DPA. Kolmas on hiljattain muodostettu puolue nimeltään Demokraattinen vaihtoehto. Hallituksen ensimmäinen ulkopoliittinen liike oli tunnustaa Taiwan, jotta Makedonia saisi miljardin USA:n dollarin taloussopimuksen - jota ei ole vielä toteutettu - ja tällä tavalla saada aikaan konflikti Kiinan kanssa.

Makedonia on hauras maa sekä

taloudellisesti, perustuslaillisesti että enemmistönä olevien makedonialaisten ja 25-30% väestöstä muodostavan albaanivähemmistön suhteissa olevien ratkaisemattomien ongelmien johdosta. Sillä on vakavia ratkaisemattomia ongelmia koulutuksessa, maan nimen suhteen ja suhteissa naapurimaihinsa Talous on sekoitus pikkumarkkinoita ja jalkakäytävä/pizzataloutta, pimeitä markkinoita ja aivan liian harvoja tuottavia investointeja - voitot ovat pieniä, velat suuria. Kun kolme koalitiokomppania kokoontui hiljattain arvioimaan ensimmäistä 100 päiväänsä hallituksessa, albaanipuolue DPA ei ollut läsnä. Miten ikinä onkaan, ei ole vähiten Makedonian järkevän, herrasmiesmäisen presidentti Kiro Gligorovin, pienen mutta tehokkaan ETYJ:n lähetystön ja suuresti arvostetun YK:n rauhanturvaoperaation ansiota, että Makedoniassa on valinnut ainakin jonkunlainen vakaus verrattuna muihin entisen Jugoslavian osiin. Mutta vallitseeko se enää tulevaisuudessa?

Makedonian kyky vastaanottaa pakolaisia on rajallinen. Sen suunnitelmat ulottuvat 20.000 pakolaisen vastaanottamiseen. Jos asiat kääntyvät todella pahaksi Koso-

vossa, ainakin kymmenen kertaa enemmän saattaa paeta. Minne? Toisin kuin viime vuonna, taloudellisessa kriisissä oleva Montenegro saattaa sulkea rajansa (se otti vastaan 50.000 pakolaista, 10% omasta väestöstään). Yksikään serbi tai albaani ei pakene Albaniaan, jos he voivat välttää sen. Niinpä useimmat etsivät turvaa Makedoniasta. Noin 7.000-8.000 ihmistä on jo tehnyt niin. Jos määrä nousee 100.000:een tai 200.000:een, muuttuva etninen tasapaino ja yleinen kaaos voivat johtaa levottomuuksiin ja romahdukseen. Lisäksi 12.000 sotilasta miehittää parhaillaan hotelleja, kouluja, kasarmeja ja jopa sairaaloita - paikkoja, joita uskoisi kipeästi tarvittavan, jos pakolaisia alkaa virrata maahan.

“Joka tapauksessa Makedonian hallitus näyttää seuraavan pään pensaaseen painamisen politiikkaa; se toivoo että Kosovossa kaikki menee hyvin, Taiwan antaa rahaa ja NATO turvallisuutta. Tätä voi tuskin kutsua poliittiseksi johtajuudeksi. Kyseessä on oman politiikan ja omien aloitteiden riskialtis korvike - ja se antaa aavistaa pahaa tulevaisuudelta,” sanoo tri Öberg, joka on tehnyt satoja haastatteluja kaikilla tasoilla ja kaikissa yhteisöissä Makedoniassa viimeisten kuuden vuoden aikana.

“NATOn uusi joukkojen sijoitus merkitsee ainoan - ja menestyksekkään - ennaltaehkäisevän diplomatian esimerkin tuhoutumista, nimittäin YK:n rauhanturvaoperaatio UNPREDEP:n. Tämä tapahtuu kahdella tavalla: Makedonian uusi hallitus tunnusti Taiwanin ja näin ollen suututti Kiinan, joka hiljattain esti veto-oikeudellaan turvallisuus-neuvostossa UNPREDEP:n jatkamisen. Voisi kysyä, oliko kyseessä laskelmoitu riski - YK:n saamiseksi ulos ja NATOn saamiseksi sisään - ja miljardin dollarin saamiseksi Taiwanilta? Oliko Makedonian hallitus yllätynyt Kiinan vetosta?

Niinpä monenkeskiset sopimukset korvattiin kahdenkeskisillä ja alueelliset turvallisuuskysymykset sysättiin karkeasti syrjään. Lännen valtioilla, erityisesti USALLA, voisi epäilemättä olla syytä hankkiutua eroon YK:sta, niinkuin se teki Kroatiassa, Bosniassa ja muualla - esitellä NATO TODELLISENA rauhanturvaajana. Näin ollen “United Nations” merkitsee - tällä alalla - “United NATOs”. Kysymys kuuluu, toimiko Kiina järkevästi pitkällä aikavälillä katsottuna.

Makedonia ei voi liittyä NATOon lähiaikoina, mutta se voi päästää NATOn Makedoniaan. Mutta millä hinnalla? Luopumalla kaikista itsenäisistä ajatuksista talouspolitiikan, turvallisuuspolitiikan ja ulkopolitiikan suhteen ja mukautumalla täysin “kansainvälisen yhteisön” tahtoon. USA ja NATO “unohtivat” kysyä isänniltään, mukaanlukien presidentti Gligorovilta, mitä mieltä makedonialaiset ovat. Asiaa ei koskaan otettu esille Makedonian parlamentissa. Lyhyesti sanottuna, kyseessä on perusteellinen oppintu länsimaisesta demokratiasta...

Pitkällä aikavälillä katsottuna olemme nyt todistamassa kolmatta kierrosta lännen edesauttamassa entisen Jugoslavian tuhoamisessa. Ensin oli väkivalta Sloveniassa ja Kroatiassa, sitten Bosnia-Hertsegovina ja nyt Jugoslavia/Kosovo, joka ei uhkaa levitä Makedoniaan vaan vetää sen mukaan kansainväliseen sodankäyntiin. Kaikissa tapauksissa länsivallat olivat aseistaneet yhden tai useamman osapuolen, yhdessäkään tapauksessa väkivaltaa ei ehkäisty ajoissa ja kaikissa esiteltiin rauhansuunnitelma, joka turvaa lännen kontrollin ja sallii rajoittamattoman voimankäytön “jos välttämätöntä” - ja kaikissa tapauksissa tavalliset kansalaiset ovat todellisia uhreja kun kaikki vuoden 1991 presidentit pysyvät vallan kahvassa. Se alkaa näyt-

ASEISTAKIELTÄYTYJÄ LINNASSA ISRAELISSA

Yehuda Agus on 28-vuotias jerusalemilainen opiskelija ja aseistakieltäytyjä, joka vangittiin helmikuun alussa hänen kieltäytyttyään kertausharjoituksista. Hänen tuomionsa kestää 28 vrk. Viime marraskuussa hän istui jo kahden viikon tuomion ja lyhyitä tuomioita on luvassa jatkossakin, sillä jokainen israelilaismies on velvollinen suorittamaan kuukauden mittaisen kertausharjoituksen jokaisena vuonna aina 45 vuoden ikään saakka. Amnesty International on tunnustanut Agusin mielipidevangiksi.

Asevelvollisuus koskee Israelissa sekä miehiä että naisia. Omantunnon syistä asepalvelusta vastustavat naiset voidaan kuitenkin lain mukaan vapauttaa. Periaatteessa puolustusministeriöllä on mahdollisuus vapauttaa samasta syystä myös miehiä, mutta asiasta päättää yksinomaan upseereista koostuva komitea, joka suhtautuu useimpiin hakemuksiin hyvin kielteisesti. Agus on hakenut vapautusta useita kertoja, mutta sitä ei ole myönnetty hänelle.

Agus kirjoitti marraskuussa Israelin puolustusministeriölle lähettämässään kirjeessä:

“Vastustan sitä - sekä henkilökohtaista että institutionaalista - sortoa, jota Israelin puolustusvoimat (IDF) harjoittaa tuhotakseen riveissään palvelevien yksilöllisyyden ja muuttaakseen heidät koneistonsa anonyymeiksi osiksi. IDF aivopeselee sotilaansa militaristisilla ja ajatuksettomilla näkemyksillään, mikä tuottaa tuloksenaan ajatuksen ja hengen keskinkertaisuutta. Näen armeijan uniformut, kansallisen lipun ja sotilasyksikön ylpeyden yksilöllisen ja vapaan ihmisyyksilön sortamisen välineinä.

Lisäksi minun on hyvin vaikea jättää huomiotta, että Israelin valtio - IDF:n välityksellä - on sortanut Palestiinan kansaa yli 50 vuoden ajan murhaamalla, varastamalla ja valloittamalla. Kuitenkin minun on myös sanottava, että ilman Israelin nykyistä poliittista tilannettakin kieltäytyisin palvelemasta armeijassa. Kieltäytymiseni on ehdoton. Vastustan jokaista

OSMAN MURAT ÜLKE VAPAAKSI!

Turkkilainen aseistakieltäytyjä Osman Murat Ülke vapautui viimein maaliskuussa. Hänen viimeinen oikeudenkäyntinsä järjestettiin 9. maaliskuuta. Hänelle langetettiin vuoden vankeustuomio, jonka hän oli suorittanut jo ennen tuomion julistamista tutkintavankeudessa. Näin ollen oikeus vapautti hänet ja määräsi tavalliseen tapaan toimitettavaksi värväystoimistoon. Toimisto taas määräsi hänet ilmoittautumaan sotilasyksikössä, muttei aikaisempaan tapaan määrännyt häntä kuljetettavaksi sinne sotilaspoliisissaattueessa.

Ülke ei aseistakieltäytyjänä luonnollisestikaan aio ilmoittautua yksikköön, vaan matkusti suoraan kotiinsa. Vielä ei selvää, aikovatko viranomaiset etsiä Ülkea toimittaakseen hänet varuskuntaan vai merkitsevätkö uudet tapahtumat kaksi ja puoli vuotta kestäneen oikeudenkäynti- ja vankilakierteen päättymistä.

ASEVELVOLLISUUS TAKAISIN YHDYSVALLOISSA?

Samaan aikaan kun monissa Euroopan maissa ollaan lakauttamassa asevelvollisuutta, on Yhdysvalloissa herännyt keskustelua sen palauttamisesta - ei välttämättä kovin laajaa tai merkittävää keskustelua, mutta kuitenkin keskustelua. Alla aihetta analysoi Murray Polner, joka on Jewish Peace Fellowship -järjestön puheenjohtaja ja kirjoittanut kirjan "No Victory Parades: The Return of the Vietnam Veteran".

Ilman ennakkovaroituksia pieni joukko poliitikkoja ja yliopistoihmisiä - mutta huomattavasti harvempi armeijan upseeri - on alkanut vihjailla, että asevelvollisuuden toimeenpanemisesta saattaa tulla välttämätöntä, koska asevoimilla on pulaa koulutetusta henkilökunnasta.

Missään tapauksessa tämä ei merkitse sitä, että 18-25 vuotiaat miehet (ja nykyään ehkä myös naiset) saavat pian postissa "terveisää" kutsuntalautakunnalta. Asevelvollisuus on niin laajalti halveksittu, ettei sen kannalle asetuvalla politiikolla ole juurikaan menestymisen mahdollisuutta. Silti joillekin konservatiiveille toisen maailmansodan myyttisen eetoksen tai oletetusti hiljaisen ja vakaan 50-luvun - jolloin kaikki vetivät yhtä köyttä ja tämän maan arvot olivat malli muulle maailmalle - takaisinvaltaaminen on vaikeasti vastustettava mielikuva.

Tuona tarunomaisena aikana ei ollut rotusortoa eikä -erottelua, ei sota-ajan keinottelijoita, ei Joe McCarthya eikä HUAC:ia; ei myöskään tehty interveniota Iraniin ja Guatemalaan niiden ulkomaisten öljy-yhtiöiden ylivaltaa uhmaavien ja maareformia toteuttavien johtajien suistamiseksi. Kaikki tiesivät paikkansa, mukaanlukien naiset.

Nykyajan uusliberaalien, jotka ovat innokkaita muuttamaan armeijan valmistavaksi kouluksi ja työkeskukseksi Amerikan köyhille (samaan aikaan kun heidän omat lapsensa pysyvät kotona ja kirjoittautuvat yliopistoon), mielestä asevelvollisuus muuttaisi armeijan myös demokraattisemmaksi (sivumennen sanoen en itse - asevelvollisena värvätynä armeijan

veteraanina - pysty muistamaan montaakaan esimerkkiä demokradiasta armeijassa).

Yhtä kaikki, vaikei asevelvollisuuden toteuttaminen olekaan vielä näköpiirissä, etusivun juttuna New York Timesin sunnuntai numeron arvovaltaisessa "News of the Week" -osassa 7. helmikuuta julkaistu "Asevelvollisuuden tuulahdus"-kirjoitus sisältää enteellisen viittauksen: "91% asevelvollisuusikäisistä miehistä - yli 10 miljoonaa (itse asiassa luulen, että rekisteröityjä miehiä on lähemmäs 13,5 miljoonaa) - on palvelukseenastumismääräyksen päässä sotilaspalveluksesta, jos tarve asevelvollisuuden toimeenpanemiselle syntyy."

Vaan mistä oikein on kysymys?

Ensinnäkin on tärkeää huomata, ettei armeijalla ole ongelmia saada värvätyksi tarpeeksi joukkoja. Todellinen syy puheisiin asevelvollisuuden palauttamisesta on Pentagonin ja Clintonin hallinnon ylimitoitettu doktriini, jonka mukaan USA:lla on oltava valmius käydä kahta laajamittaista sotaa samaan aikaan - tämän doktriinin toteuttamiseen vaadittava kohtuuton merimiesten, sotilaiden ja ilmavoimien henkilökunnan määrä. Tämä suuruusuntainen ja saavuttamaton päämäärä huomioottaen ei ole ihme, että heidän on vaikea löytää tarpeeksi nuoria, jotka ovat valmiita laittamaan henkensä alttiiksi. Kahden sodan strategia ei ole vanhanaikainen, vaan se sallii varustelua kannattavien kongressiedustajien esiintyä "kansallisen turvallisuuden" vartijoina ja sitten kaataa enemmän ja enemmän varoja vaalimiinsa varusteluprojekteihin.

Kongressi pyysi muutama vuosi sitten neljää eläkkelle siirtynyttä amiraalia ja viittä siviiliasiantuntijaa analysoimaan kahden sodan strategiaa. Näin muodostuneen "kansallisen puolustuksen suunnittelukunnan" loppuvuonna -97 antaman raportin jähtöpäätökset olivat yllättäviä - ja sekä kongressi, Pentagon että Clintonin hallitus jättivät ne huomiotta. USA:n sotilassuunnittelu perusta, kahden suuren sodan käyminen samaan aikaan. nähtiin raportissa koko ajan enemmän vanhentuneena ja (New York Timesin raportin mukaan 2.12. 1997) "se palvelee koko ajan avoimemmin ensisijaisesti oikeut-tamaan armeijan kokoa ja rakennetta."

Täyttääkseen suuret sitoumuksensa "korvaamattomalla kansakunnalla" täytyy olla tasainen virta sotajoukkoja toteuttamaan sen roolia maailmanpoliisina. Vaikka saattaisikin vaikuttaa epärealistiselta kuvitella laajamittaista sotaa vaikkapa Kiinaa ja Pohjois-Koreaa vastaan samaan aikaan kun samanlainen suuri konflikti puhkeaa yhden tai useamman

valtion hyökätessä Saudi-Arabian kimppuun...

Mark Danner totesi kerran osuvasti, että tämä maa on "unohdettu kylmään sotaan". Maailman ainoa supervaltia, jolla on maailmanhistorian pelottavin asearsenaali, jonka nykyistä valta-asemaa ei kukaan vakavasti uhkaa, luottaa yhä vanhentuneisiin kylmän sodan strategioihin; sen vastahakoiset byrokraatit ovat haluttomia ja kyyryttämiä kokeilemaan uusia ajatuksia ja aina epäluuloisia vähemmän sotilaalliseen voimaan nojautuvaa, vähemmän interventionistista politiikkaa kohtaan.

Jos ja kun asevelvollisuus palaute-taan, voimme odottaa taipuvaisen kolumnistien ja kouluttajien alkavan saarnata toimistojensa turvasta nuorille ja heidän perheilleen "rikollisista" kansakunnista, terrorismista, tarpeesta puhalttaa uutta henkeä isänmaallisiin arvoihin ja perhearvoihin - ja alkavan saarnata myös, kuinka asevelvollisuus elähdyttää heille ja kansakunnalle uuden sinipunavalkoisen patrio-tismin Monet näistä nuortemme unifor-muun pakottamisen kannattajista

amentavat myös menneisyyden nostalgisista legendoista, samantyyppistä mielialaa nostattavat myös "Pelastakaa sotamies Ryan" in kaltaiset mielikuvituselokuvat.

Kyseessä on ilmiö, jota John Gregory Dunne kuvasi loistavasti "virtuaalipatriotismiksi" ("Virtual Patriotism: Feeling good about war," The New Yorker, November 16, 1998), jolloin "sinun ei tarvitse tehdä mitään sen (sovinistisen patriotismin ja sotilaspalveluksen) hyväksi paitsi ilmaista kannattavasi sitä ja toivoa että olisit ollut mukana puheena olevassa konfliktissa" - sattuva ja terävä kommentti meidän omille "kanahaukoillemme", jotka välttelivät asepalvelusta Vietnamin sodan aikoina, mutta ovat nykyisin taipuvaisia ylistämään asepalvelusta ja menneitä sotia. Monet heistä tulevat epäilemättä tukemaan asevelvollisina värväytyjä "poikiamme" tulevissa taisteluissa Amerikkalaisen Elämäntavan puolustamiseksi niin kauan kuin he itse ja heidän lapsensa voivat hurrata turvassa toimituksissaan, kongressissa ja hyvin rahoitetuista julkaisuissaan. (Daniel Hallockin

hiljattain julkaistu "Hell, Healing & Resistance: Veterans Speak" (Plough Publishing) on "pakollinen" kirja ja lääke tähän tekopyhyyteen; se on tuskallinen mutta silti valaiseva teos, jossa veteraanit kumovat glorifioitua fantasiat sodasta ja kertovat millaista se todella oli).

Lopulta asevelvollisuuden toteuttaminen maksaisi miljardeja ja luultavasti aiheuttaisi yhteiskunnallista epäjärjestystä ja erimielisyyttä pakottaessaan nuoret miehet - ja tällä kertaa varsin todennäköisesti myös naiset - harkitsemaan maastapakoa tai vankilaan menemistä näinä (useimmille) vertaansa vailla olevan taloudellisen hyvinvoinnin aika- ja aikana, jolloin varteenotettavaa vihollista ei kerta kaikkiaan ole näköpiirissä.

("NWWeb Upfront" Featured Essay, February 22, 1999).

-Yhdysvalloissa on periaatteessa asevelvollisuusjärjestelmä, mutta maan vetäytyttyä Vietnamin sodasta v. 1973 sitä ei ole pantu

TP2000 -KAMPANJAN KUULUMISIA

Varhain helmikuun 1. päivän aamuna kaksi brittiläistä aurantakojaa, Rosie James ja Rachel Wenham onnistui aseistariisumaan Britannian uusimman ydinsukellusveneen Barrow-in-Furnessin telakalla. Ydinsukellusvene HMS Vengeance (Kosto) oli tarkoitus lähteä vesille kuukauden sisällä.

Naiset uivat märkäpuvissaan sukellusveneen luokse kolmesataa metriä varustautuneina tyypillisillä aurantakojien aseistariisuntavälineillä: vasaroilla, taltoilla, ruuvi-meisselillä sekä maalilla. Veneen luokse päästyään naiset kiipesivät sen päälle ja purkivat ydinohjusten laukaisemiseen tarvittavia radiolaitteita veneen päällä. Naiset ilmoittautuivat poliisille ja heidät pidätettiin. Naiset päästettiin oikeudenkäyntiä odottamaan vapaaksi viikkoa myöhemmin.

Jokainen Trident-ydinkärki on kahdeksan kertaa voimakkaampi kuin Hiroshimaan ja Nagasakiin elokuussa 1945 pudotetut atomipommit. "Tässä maailmassa, jossa viattomien joukkomurhaaminen on hyväksytty mahdollisuus, meillä tuon sanotun joukon jäsenenä on kiistämätön oikeus suojella oikeuttamme elämään ja rauhaan", naiset sanoivat.

Kaksi viikkoa myöhemmin, 15.2, pidätettiin taas 41 Faslanen laivastotukikohdan portin blokkannutta ydinaseiden vastaista aktivistia. "Yleisen järjestyksen häiritsemisestä" pidätettyjen mielenosoittajien joukossa oli Skotlannin nationalistipuolueen entinen puheenjohtaja Billy Wolfe. Mielenosoitukseen osallistui myös työväenpuolueen kansanedustaja Dennis Canavan.

Suomalainen Katri Silvonon oli oikeuden edessä Skotlannin Helensburghissa 19.

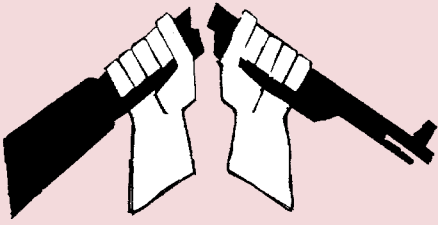
tammikuuta yhdessä hollantilaisen Krista van Velzenin ja amerikkalaisen Rick Springerin kanssa. Ryhmä oli uinut Trident-veneen luokse Faslanessa, mutta heidät oli otettu kiinni, ennenkuin he ehtivät tehdä mitään. Syytetyt todettiin syyllisiksi, mutta heille ei langetettu mitään rangaistuksia. Toinen suomalainen, Hanna Järvinen, sai taas marraskuussa pienen sakkorangaistuksen.

Yleisestikin ottaen aurantakojien saamat tuomiot ovat olleet varsin lieviä - toistaiseksi vankeuteen on tuomittu vain 55-vuotias englantilainen Sylvia Boyes, joka sai seitsemän päivän vankeustuomion hänen ilmoitettuaan 4. maaliskuuta Helensburghin piirioikeudelle, ettei aio maksaa hänelle langetettavaa sakkorangaistusta. Monia on toki määrätty tutkintavankeuteen.

Pisimpään tutkintavankeudessa ovat joutuneet istumaan ruotsalaiset Bread Not Bombs -ryhmään kuuluvat Annika Spalde, Ann-Britt Sternfeldt ja Stellan Vinthagen, jotka tunkeutuivat 13. syyskuuta yllämainitulle Barrow-in-Furnessin telakalle riisuakseen Vengeance-veneen aseista. Ruotsalaiset aurantakojat päästettiin vapautteen tuntemattomasta syystä reilun neljän kuukauden vankeuden jälkeen 21. tammikuuta. He joutuvat oikeuden eteen 4.5. Ryhmä suunniteli rikkovansa ehdonlaisehoja suorittamalla 20. maaliskuuta "kansalaistarkastuksen" Barrowin telakalla. Tuolloin ei kuitenkaan ole tarkoitus tehdä aseistariisuntatempauksia.

Seuraava Trident-toimintaviikko kaikkialla Britanniassa järjestetään 29.3-4.4. Faslanen ja Coulpportin tukikohtien luokse mielenosoittajat kokoontuvat - nyt jo

ANTIMILITARISTINEN TOIMINTA JA ARMEIJOIDEN

War Resisters International (WRI) -järjestön triennaali järjestettiin neljän (!) vuoden tauon jälkeen Kroatian Porecissa viime vuoden syyskuussa. Tapahtumasta ei ole näillä palstoilla aikaisemmin kerrottu, koska AKL:n edustajia ei tällä kertaa paikalla ollut - toisenlaisista aikomuksista huolimatta. Raporttien mukaan kokous on kuitenkin ollut varsin onnistunut ja lukuisissa työryhmissä käsiteltiin monia mielenkiintoisia aiheita. Alla on lyhennelmä antimilitaristista toiminnan tulevaisuutta armeijoiden maailmanlaajuisen rakennemuutoksen keskellä käsitelleen työryhmän raportista.

Tällä hetkellä olemme todistamassa rakenteellisia muutoksia kaikkien maiden armeijoissa; muutoksia jotka ovat näkyvämpiä pohjoisessa kuin etelän maissa ja jotka vaikuttavat paljon tavanomaisia reformeja perusteellisemmilta.

Alueellinen koskemattomuus ei ole enää hallitsijoidemme ja armeijoiden päälinnainen huolenaihe. Tärkein huolenaihe nykyään on kansallisten - tai alueellisten - etujen ajaminen armottomassa kilpailussa, joka on seurausta globalisaatiosta kaikilla tasoilla. Se tarkoittaa interventioiden tekemistä maan rajojen ulkopuolelle silloin, kun se katsotaan tarpeelliseksi; sekä poliittisten, taloudellisten että myös sotilaallisten interventioiden tekemistä - ja sekä rauhan turvaamiseksi että sodan käymiseksi tarkoitettujen sotilaallisten interventioiden tekemistä.

Mutta globalisaatio tarkoittaa myös alhaalta - kansalaisyhteiskunnasta - nousevaa painetta, joka nostaa esille ympäristökykyjen tai sodan ja muiden maiden ihmisoikeustilanteen kaltaisia asioita. Tämä paine on jo pakottanut joitakin hallituksia osallistumaan interventioihin, jotka eivät sovi niiden kansallisten etujen doktriiniin.

Yhteiskunnissamme vaikuttaa tiettyjä arvoja, jotka ovat luonnostaan ristiriidassa armeijan arvojen kanssa: näitä ovat tasa-arvo sukupuolesta, seksuaalisesta suuntautumisesta, uskonnon, etnisen alkuperästä, rodusta jne. riippumatta, ympäristön suojeleminen, ryhmien ja yksilöiden ihmisoikeuksien kunnioittaminen, asekauppa jne. Jokainen uusi su-

kupolvi tuntuu omaksuvan nämä arvot edellistä laajemmin, joten on järkevää ajatella, että rauhantoiminnalle aukeaa parempia mahdollisuuksia tulevaisuudessa.

Myös armeijat yrittävät mukautua näihin uusiin arvoihin. Jotkut armeijat ovat jo ryhtyneet toimenpiteisiin sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautumiseen ja ympäristöön liittyvien ongelmien suhteen. -jos ei muuten niin viittamalla niihin silloin kun sotilaita halutaan lisää. Tämä mukautuminen on kaksisuuntaista. Joissakin maissa sotilaat voivat jättää ongelmansa siviilivirkamiehen ratkaistavaksi: tämä on johtanut mielivaltaisuuksien vähenemiseen ja -vastaavasti - armeijoiden legitimisaation lisääntymiseen. Armeijat eivät kuitenkaan voi jäljitellä kansalaisyhteiskunnan arvoja täydellisesti, koska niin tehdessään ne lakkaisivat olemasta armeijoita. Tietty jännite tulee aina vallitsemaan perinteisten sotilaallisten arvojen ja uusien siviilimaailmasta tulneiden arvojen välillä. Tämä jännite, tai vastakkainasettelu, on mahdollisuus, jonka perustalle voimme rakentaa omaa toimintaamme.

Naiset on nykyään hyväksyty moniin armeijoihin, myös asiantuntija- ja taistelutehtäviin, mutta hyväksymisen ehtona on, että he käyttäytyvät tarkalleen samalla tavalla kuin miehet, tekevät tarkalleen samat asiat ja täyttävät samat vaatimukset. Olemme iloisia huomattamamme, että tällainen integraatio aiheuttaa ongelmia armeijoille, mutta kyseessä ei varmasti ole oikea tapa suhtautua sukupuolikielisiin. Huolen-aiheemme ei ole että armeija tarjoaa ihmisille tasavertaiset mahdollisuudet

tai että yksilöiden oikeudet tiettyyn elämänsuuntaan turvataan. Sen sijaan yritämme rakentaa ei-patriarkaalista yhteiskuntaa, jossa armeijoilla ei - hyvin ilmeisesti - ole sijaa.

Tarkastelimme työryhmissämme myös sosiaalisen sektorin ja armeijan konfliktia julkisten varojen jakamisesta. Armeija on usein yrittänyt ratkaista tätä konfliktia uudistamalla rooliaan, esimerkiksi korostamalla osaansa luonnonkatastrofien jälkien korjaamisessa tai esittelemällä "humanitaarista interventiota" kustannuksiltaan järkevänä vaihtoehtona sotapokolaisten vastaanottamiselle.

Lähtökohtia WRI:n työlle

WRI:n lopullinen päämäärä on lakkauttaa armeija, lakkauttaa kaikki armeijat. Päämäärä on ehdot - tamasti erittäin kunnianhimoinen, mutta voimme hitaasti edetä sitä kohti, mikäli toimintamme kohde on armeijan ja sen toiminnan delegitimoiminen.

Delegitimoimisella tarkoitamme ihmisten yhteistyö- ja mukautumishalukkuuden vähentämistä. Tämä on tärkeä kriteeri, jota vasten meidän on tarkasteltava mitä tahansa strategiaamme. On tutkittava ainakin seuraavia asioita:

1. On toteutettava erityisiä kampanjoita edistääksemme ajatusta asevoimien lakkauttamisesta ja laajoja strategioita, jotka tekevät sen mahdolliseksi, mukaan lukien alueelliset kampanjat, esim. "Eurooppa ilman armeijoita" yms.
2. Kampanjoita, jotka kohdistuvat armeijoiden toimintaan nykyisissä konflikteissa a). Kampanjoita, jotka saavat ihmiset

ymmärtämään sotilaallisten interventioiden epäonnistumiset ja rajoitukset b). Kampanjoita turvapaikkaoikeuden puolesta kaikissa maissa c). Kampanja NATOa ja sen satelliittijärjestöjä vastaan d). Kampanja "School of the Americas" in ja vastaavien koulutuskeskusten sul-kemiseksi.

3. Kampanjoita, jotka liittyvät aseverustelun kustannuksiin: a). tiedotuskampanjoita asevarustelun todellisista kustannuksista ja sen sulautumisesta aseeteollisuuden ja asekaupan kanssa b). laaja kampanja varusteluveroista kieltäytymisen puolesta yhteistyössä kehityskysymysten kanssa toimivien kansalaisjärjestöjen kanssa, jotta voimme antaa laajemman kuvan tarpeesta kohdistaa voimavaroja asevarustelusta sosiaalisen kehityksen edistämiseen c). kampanja yksipuolisen aseidenriisun edistämiseksi, esimerkiksi laajentamalla henkilömiinojen vastaista kampanjaa koskemaan kaikkea aseistusta, järjestämällä kansainvälinen "Day Without the Pentagon" -tapahtuma, ja/ tai haastamalla oma maamme Haagin kansainväliseen tuomioistuimeen aseiden tuottamisesta, myymisestä ja käyttämisestä, mikä on selvä ihmisoikeuksien loukkaus d). kampanja kaikkien sotilasaseiden tuottamista ja asekauppaa vastaan

4. Kampanjoita sekä pakollista että vapaaehtoista värväystä vastaan: a). kansalaistotelemattomuuden edistäminen ja käyttäminen sekä toimintastrategiana että arvona, joka korvaa patriotismin, kurin, hierarkian ja myöntyväisyyden kaltaiset militaristiset vasta-arvot b). avaamalla sodanvastaisia muuseoita; c). toteuttamalla yleisölle suunnattu vetoomuskampanja,

2000 Walk for Nuclear Disarmament

Aseistakieltäytyjäliitto järjestää bussikuljetuksen "2000 Walk for Nuclear Disarmament"-kävelylle Haagista Brysseliin tämän vuoden toukokuussa. Bussi lähtee Helsingistä 13.5 ja paluumatka alkaa Brysselistä heti kävelyn päätyttyä 30.5. Matkan lopullinen hinta osallistujille ei ole vielä varma, se tulee olemaan 800-1.200 mk riippuen siitä, kuinka paljon yhteistyökumppaneita projektiin lähtee mukaan. Hintaan sisältyy kuljetuksen lisäksi osallistumismaksu kävelylle (johon taas sisältyvät ruoka ja leirintäaluemaksut kävelyn aikana), joten erittäin halvasta lystistä on kysymys joka tapauksessa.

Kävelyn aikana järjestetään mielenosoituksia, kansalaistottelemattomuutta, katuteatteria... Mukaan voi tulla lähteä myös vain kävelemään. Päivässä on tarkoitus taivaltaa n. 20-25 km ja kukin voi kulkea omaa vauhtiaan. Majoittuminen tapahtuu ulkona, joten telta on syytä ottaa mukaan.

Kävelyn Suomen osallistujien tapaaminen on Maan ystävien väentapaamisen yhteydessä Tampereella 9-11. huhtikuuta. Olisi hienoa, jos mahdollisimman moni kävelylle Suomesta lähtevä pääsisi silloin paikalle. Matkalle voi kuitenkin tulla lähteä, vaikka olisikaan osallistunut valmisteleviin tapahtumiin.

Mikäli reissulle lähteminen kiinnostaa, ottaa

kävelyn aikataulu:

- 15.5 valmistautumis- ja informaatiotilaisuus kävelyn osallistujille
- 16.5 mielenosoitus YK:n kansainvälisen oikeuden edessä, kävely Haagista Delftiin
- 17.5 kävely Delftistä Rotterdamiin
- 18.5 kävely Rotterdamista Dordrechtin
- 19.5 kävely Dordrechtista Zevenbergiin
- 20.5 lepopäivä Zevenbergissä
- 21.5 kävely Zevenbergistä Bredaan
- 22.5 kävely Bredasta Patersveniin
- 23.5 lepopäivä Patersvenissä
- 24.5 kävely Patersvenistä Antwerpeniin
- 25.5 kävely Antwerpenistä Mecheleniin
- 26.5 kävely Mechelenistä Pohjois-Brysseliin
- 27.5 kävely Pohjois-Brysselistä NATO:n päämajalle
- 28.5 rauhanleiri Brysselissä
- 29.5 rauhanleiri Brysselissä

Lisätietoja ja ilmoittautumiset bussikuljetukseen (ilmoittautuminen onnistuu myös nettisivujen kautta):

Aseistakieltäytyjäliitto
Rauhanasema, Veturitori
00520 Helsinki
puh. 09-140427, fax 09-147297
sähköposti: akl@aseistakieltaytyjaliitto.fi
<http://www.aseistakieltaytyjaliitto.fi/walk2000>

KEVÄTLIITTOKOKOUS HÄMEENLINNASSA 13.3

Aseistakieltäytyjäliiton sääntömääräinen kevätiliittokokous järjestettiin tänä vuonna Hämeenlinnassa 13. maaliskuuta. Kokous kävi läpi sääntömääräiset asiat: toimintakertomus ja tilinpäätös vahvistettiin; myös vastuuvapaus päätettiin myöntää hallituksen jäsenille ja taloudenhoidosta vastanneille.

Hallitukseen valittiin kolme uutta jäsentä: Hans Hellén, Simo Hellsten ja Sampsa Oinaala. Vanhoista jatkavat Ville Aho, Jani Koskinen, Jyrki Lappalainen ja Tommi Taipale. Jo vuonna 1995 käynnistynyt sääntömuutos oli taas esillä. Kovin suuria muutoksia ei tällä kertaa tehty, tarkoitus oli lähinnä muotoilla aikaisemmin

tehdyt päätökset yhdistysrekisterille kelpaamaan muotoon.

Liittokokous hyväksyi myös muutamia kannanottoja, joista NATOa koskeva julkilausuma on esitelty oheassa. Lisäksi kokous paheksui siviilipalveluksen toimeenpanosta vastaavien viranomaisien viime aikoina esittämiä sivari-vihamielisiä näkemyksiä. Yksimielinen tuomio lausuttiin myös Haagin kansainvälisen rauhankonferenssin vuonna 1899 koollekutsuneelle Nikolai II:lle. "Itsevaltiaan tunnolla on Pietarin verisunnuntain kaltaisia joukkomurhia, eikä niitä soviteta tekopyhä rauhankonferenssi", kokous totei.

HIHAMERKIT

5 mk + postikulut

65 Center - PL 1 - 65200 Vaasa

Rahat kuussa...!

Neljännesvuosisata antimilitaristista toimintaa!

Siviilipalvelusmiesten yhdistyksen perustava kokous Suomi-Unkari -seuran kokoushuoneessa Merimiehenkat. 12 A, Helsinki 17. 02. 1974. Läsnä 33 henkilöä. 25 siviilipalvelusmiehen lakielähtymisilmoitus ja 4 muuta.

...mies Jyrki Pesola Tampere-

AKL:n 25-vuotisivastaanotto
Rauhanasemalla

...n Pek...
...rjen. tar...
...ntenlask...
...na,
...sen muka...
...enta
...sen perustamisesta piti Jyrki P...

AKL:n Tallinnanmatka
helmikuussa 1999

KIRJOITA TOTAALIKIELTÄYTY-

Teppo Salonen
Helsingin työsiirtola
PL 36
01531 Vantaa
(16.11.98-2.6.99)

Juan Meneses
Suomenlinnan työsiirtola
Suomenlinnan C 86
00190 Helsinki
(22.2.99-7.9.99)

Mikko Suonpää
Suomenlinnan työsiirtola
Suomenlinnan C 86
00190 Helsinki
(29.3.99-3.9.99)

Mikko Juhanantti
Uudenmaan avovankilaosasto
PL 20
05401 Jokela

Mika Iisakka
Iskolon avovankilaosasto
PL 2
74345 Kalliosuo
(27.1.99-5.8.99)

Kai Hall
Suomenlinnan työsiirtola
Suomenlinna C 86
00190 Helsinki
(4.1.99-29.6.99)

Harri Mulari
Keravan nuorisovankila
Lahdentie 711
04201 Kerava
(6.4.99-19.5.99)

UUSI AKL:N KOKOELMA- LEVY + LEVYNJULKAISUKEI-

Aseistakieltäytyjäliiton kokoelmalevy II julkaistiin virallisesti Semifinaalissa 25.2. Olihan levyjä jo odotettukin kun tiedettiin sen sisältävän uutta materiaalia suomen punk-musiikin tämänhetkistä parhaimmistolta, sekä myös muutamien muidenkin alakulttuurin orkesterien uusia tuotoksia. Itse olin saanut kuulla levyä jo aiemmin, joten lähdin keikalle tietyn ennako-odotuksin. Homman aloitti Punk Lurex OK, jolla on levyllä kaksi kappaletta, kuten kaikilla muillakin levyllä olevilla pändeillä. Pirteä, heleällä tyttö-laululla varustettu pop-punk pisti ihmiset tanssilattialle, joten tunnelma oli alusta asti tiivis. Ihmisiä virtasi sisään siihen malliin että lopulta keikka oli loppuunmyyty, ei ollut tarpeeksi tilaa kaikille, harmi. Seuraavaksi soitti Endstand ja uudet levyllä olevat kappaleet rullasivat hyvin ja ihmiset tuntuivat tykkäävän. Endstandkin on siirtynyt hardcoresta hieman ro-kimpaan suuntaan ja suuntaus ei ole yhtään huono. Varmalla rutiinilla heitetty keikka oli parempi kuin viimeksi näkemäni, jään innolla odottelemaan ilmeisesti kesällä ilmestyvää Endstandin kokopitkää. Keikan päätti Manifesto Jukebox, jota olin odottanut mielenkiinnolla, sillä keikka oli bändin ensimmäinen ja levyllä oleva materiaali oli erittäin hyvää, etenkin biisi Filter on jo hittiainesta. Ja kyllähän Husker Du/Leatherface-mainen melankolinen musa kolahti keikallakin todella hyvin, kaiken kruunasi vielä hyvä cover versio Schwartzeneggarin kappaleesta Hands. Tästä bändistä kuullaan vielä.

parhaimmistoon tällä hetkellä. Coveri Wasted Life Stiff Little Fin-gersseiltä sopi mainiosti AKL-keikan henkeen. Manifesto Jukebox soitti sitten ja veti varmasti saman setin kuin semifinaalin keikalla. Sitten oli vuorossa Juggling Jugulars, joka on jo monia vuosia tuottanut yhä parempaa välillä rankempaa ja välillä popimpaa musiikkia. Uudet biisit edustavat hyvin sitä mihin pändi pystyy laajimmillaan.

Kokoelmalevyllä on 10 orkesteria. Joista siis nuo viisi siis soitti noilla keikoilla. Muista tässä pieni esitely: Alakulttuurin Kuspipäät jatkaa siitä mihin Olotila jäi eli sak-sofoniilla pirteytetty raaka tyttölaulu plus letkeä renkutus. Freak-Ed on Propagandhiin tyyliin soitettua skeittipunkkia, tuntuu että on kuullut jo nuo jutut aikaisemminkin mutta ammattitaidolla tehty. Sharpeville taas tarjoaa raskasta paatosta ankaralla laululla, vihaista mättöä joka toimii paremmin mielestäni live -tilanteessa. Vaasalainen Contrast metallivai-kutteisella junnauksellaan, jonka päälle hieman räppäävä laulu luo ihan mielenkiintoisikin yhdistelmiä. Baschhbashuk on taas koko muuhun levyyn nähden erilainen lisäys. Jotenkin jää kuitenkin vaisuksi kaikkien muiden bändin rinnalla mutta jos pitää uruilla varustetussa rokkaavasta hieman humoristisella asenteella laule-tusta musiikista niin mikäs siinä.

Jo toinen kokoelmalevy AKL:n 25 vuotisen olemassaolon kunniaksi on mainio katsaus tämänhetkiseen punk/underground musiikkiin. Levyllä tulevalla oheisvihkosella on myös tiivistetysti tietoa aseista-kieltäytymisestä sekä laulujen sanoitukset, joissa on useissa AKL-toiminnalle tyypillistä sanomaakin. Kiitämme kaikkia yhtyeitä heidän tuotoksistaan tälle levyille ja etenkin heidän tuestaan antimilitaristiselle toi-

Seuraavana päivänä levynjulkaisu tapahtui Turussa TVO:lla. Kansaa oli ihan kivasti ja illan avasi Wasted. Uusi materiaali kokoelmalla ja uusi ep on oikein menevää katurokkia, vanhempaan jenkkiytyliin. Bändi on hiljalleen saamassa oman tyyliään ja kuuluu kyllä mielestäni suomen

1 \$ Kokouksen avaus

Alustukseen yhdistely

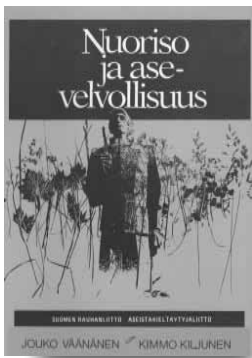
Asetettiin työpöytä siinäntä
miseksi yleisökeskustelun a
Geppe Sorvali, Mikael Brun

Katkelmia alistumisesta ja vastarinnasta

Kirja sisältää viisi artikkelia väkivallattomasta vastarinnasta. Tarkoitus ei ole tarjota mitään yleiskatsausta aiheeseen, vaan sen sijaan valottaa esimerkkien avulla erilaisten ympäristöjen ja tilanteiden kirjoa, joissa väkivallattoman vastarinnan lukuisilla menetelmillä näyttäisi olevan sijansa - ja ehkä myös missä niillä ei näyttäisi olevan. 60 sivua - 1998 - toim. Kaj Raninen - 30 mk

Postikortit

Mielipidevangin opas

Kattava tietopaketti totaalikieltäytymisestä, sekä oheisvastarinnan eri muodoista. 28 sivua - 1998 - 5 mk

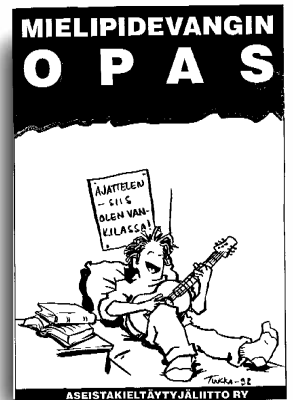
Nuoriso ja asevelvollisuus

Kansainvälinen Rauhantoimisto (IPB) ja Sodanvastustajien Kansainvälinen Internationaali (WRI) järjestivät yhteistyössä Suomen Rahanliiton sekä Aseistakieltäytyjäliiton kanssa 29.11.-1.12.1985 kansainvälisen symposiumin "Nuoriso ja asevelvollisuus". Kirja sisältää symposiumissa pidetyt esitelmät. 288 sivua - 1988 - toim. Jouko Väänänen, Kimmo Kiljunen - 20 mk

Aseistakieltäytyjän maailma

Mitä on pasifismi? Onko väkivalta välttämätöntä? Miksi ja miten kieltäytyä väkivallasta? Mihin sotaan Suomi varautuu? Onko aseettomuus avuttomuutta?... 200 sivua - 1989 - Juha Tuomikoski - 20 mk

Kaikki miehet aseisiin!?

Puheenvuoroja siviilipalveluksesta ja aseistakieltäytymisestä. 100 sivua - 1985 - toim. Tapani Kaakkuriniemi, Jukka Kanerva - 20 mk

Kurikomppanian kirkonkellot

Toisenlainen tarina sodasta. Kirja seuraa aseistakieltäytyjien matkaa Suomenlinnasta, Pelson soille... 240 sivua - 1996 - Uolevi Aho - 75 mk

JÄÄHYVÄISET ASEILLE 2 - KOKOELMA CD

10 bändiä - 20 kappaletta - 40 mk

RINTANAPIT

14 erilaista - 5 mk /kpl

TULOSSA mm:

- Juuttikasseja
- Pamfletteja
- Pinssejä
- Lehtiä

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO RY, Rauhanasema, Veturitori 3, 00520 Helsinki

JÄSENMAK-

Kuten aina AKL:n jäsenilleen lähettämässä postissa, tämän lehden osoitetarrassa on mainittu päivämäärä, jolloin olet jäsenrekisterimme mukaan viimeksi maksanut jäsenmaksun. Mikäli tuosta päivästä on kulunut n. vuoden verran tai enemmän, olisimme hyvin kiitollisia uudesta suorituksesta lähiaikoina... Jäsenmaksut kun ovat toiminnan ylläpitämisen

Jäsenmaksut vuoden 1999 aikana ovat entiset:

- alennettu jäsenmaksu 30 mk
- perusjäsenmaksu 60 mk
- tukijäsenmaksu väh. 100 mk

Alennetun maksun voivat maksaa palveluksessa olevat sivarit, totaalit joiden oikeusprosessi on kesken ja kaikki maksuvuonna 22 v. tai vähemmän täyttävät - tänä vuonna siis 1977 tai sen jälkeen syntyneet.

Jotkut ovat maksaneet tämän vuoden jäsenmaksunsa ennakoon, muutamat jopa useamman vuoden, mistä esitämme tietysti kiitoksemme. Mikäli osoitetarrassa oleva päivämäärä on mielestäsi väärä, ota toki yhteyttä niin asia korjataan.

AKL:n pankkiyhteys on LEONIA 800 017 - 750 541. Osoitteenmuutokset ja uusien jäsenten osoitteet on varminta ilmoittaa suoraan liiton keskustoimistolle.

SIVARI & TOTAALI

RAUHANASEMA, VETURITORI 3, 00520

www.aseistakieltaytyja-

Pyydetään palauttamaan,
mikäli vastaanottajaa ei tavoiteta

Aseistakieltäytyjäliitto ry

Rauhanasema - Veturitori 3, 00520 HELSINKI

puh. (09) 140 427, faksi (09) 147 297

akl@aseistakieltaytyjaliitto.fi, www.aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Etelä-Karjala

c/o Anni Kettunen

Valtakatu 64 A 9

53101 LAPPEENRANTA

akl.lpr@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Oulu

PL 82

90501 OULU

akl.oulu@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Turku

Jokikatu 2-6

20500 TURKU

puh. (02) 233 2493

akl.turku@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Hämeenlinna

PL 31

13101 HÄMEENLINNA

akl.hml@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Rovaniemi

PL 72

96101 ROVANIEMI

akl.roi@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Vaasa

PL 1

65201 VAASA

akl.vaasa@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Jyväskylä

PL 367

40101 JYVÄSKYLÄ

akl.jkl@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL Tampere

c/o Tampereen maailmankauppa

Näsilinnankatu 23

33210 TAMPERE

akl.tre@aseistakieltaytyjaliitto.fi

AKL:n sähköpostilista

akl-lista@kaapeli.fi

listalle liitytään lähettämällä viesti:
subscribe akl-lista osoiteeseen majordomo@

kaapeli.fi

